ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 դրս. վեցամսեայ 30 դրս. Եռամսեայ 20 դրս. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 դրս. Վեցամսեայ 40 դրս. Եռամսեայ 25 դրս. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ԶԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

ԾԱՂԻԿ
ՕՐԱԳԻՐ

"زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزتەدر

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
Կալաթա, Գուրշունլու խան, թիւ 7
ՍԱԳԱՆԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է հակիրճ գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK
Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ— ԹԻՒ 395 | "ԾԱՂԻԿ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ | 6 ՅՈՒԼԻՍ 1902 ՇԱԲԱԹ

ԴԷՄՔԵՐ ՈՒ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

ԽՈՐՏԱԿՈՒՄ

Ամբողջովին անքուն անցուած եւ կատարելապէս խրախճանքոտ ու հեշտալից գիշերուան մը իբր բնական յաջորդ, ակող թմրածութիւնը տիրեր էր ամէնուն կամ այն քանի մը ամէնէն աւելի յամառ հեշտասէր երկու սեռէ մարդոց վրայ, որոնք ցոյցքնուած սեղաններուն չորջ, հոս հոն, իրարմէ հեռու մէյ մէկ անկիւն, ուսելէ ալ խմելէ՝ ալ յոգնած, վերջին ուրախութեան հառաչներ, վերջին քանի մը խուլ ու խառն եւ անկարգելիօրէն քիչ ներգաշնակ երգանման մռլտոցներ դուրս կը թափէին իրենց խնջած շրթունքներէն։

Արեւը ծայր տուած էր արդէն, ու դուրսը, կը զգացուէր թէ, լոյսը կ'ողողէր տակաւ։ բայց գարնէրատունէն ներս կը վառէին դեռ խոշոր ու հսկայ լամպարները, կը վառէին իրիկուընէ ի վեր, ու իրենք ալ մարդերուն պէս խոնջած կ'երեւային իրիկուընէ ի վեր այրելէն, լուսաւորելէն, հատնելէն, որովհետեւ հեղհեղտէ, անզգալի ըլլալու չափ թեթեւ կերպով կը նուազէին այժմ ու փայլը իրենց շողերուն ալ ու կը սեւնային, ինչպէս պակսած էր թարմութիւնը նստողներուն, ինչպէս դեղնութիւնը պատած էր անոնց այտերն ի վեր մինչեւ ճակատը։

Կառաջնորդներուն երթեւեկները նուազած էին. այլեւս առաւօտեան դէմի,—թերեւս «Մնաս Բարով»ի,—ցանցառ դարեջարները կը բերէին կը տանէին անոնք, շուրջս, սեղաններուն առջեւ քրքջացող երգչուհիներուն, ու անոնց երեսն ի վեր հիացիկ, ակնկալութենէն, սպասումէն յոգնած այրերուն, լուռ ու մտածկոտ . . .։

Ճիշդ գիմացս, ինձի հետ երես առ երես նստած էին երկու կիներ, մէկը,—պզտիկ երեւցածը,—կապոյտ պլուզով, աւելի հաճելի ու սիրուն՝ քան տղեղ, միւսը,—մեծը,—ճերմակ հագուած, աւելի ահեղ, աւելի արուեստագէտ, բայց նուազ դեղեցկագէտ։ Առանք կը խմէին դեռ վայրագ ալքոլամոլներու բոլանդակ անպատութիւնովը, գաւաթ պնակ պարապ ու խառն ի խուռն դիզուած սեղանին վրայ, կրկին կը լեցուէին անդադար նորէն պարպուելու համար չուտով. Բովանդակն բարեգէմ, թանձրագլուխ, երեսունը-հինգնոց այր մը, անուշադիր՝ իր երկու կիներուն, թմրած աչքերը կը պտցնէր չորս կողմ, կարծես բան մը տեսնելու փափաքով, բայց ոչինչ տեսնելու իր ակնյայտնի անկարողութիւնով. միւս կողմէ կիներն ալ, իրենց այրին անուշադիր՝ կրակ աչքերովնին գրգռում կը թափէին քիչ հեռուն նստած ուրիշ երիտասարդի մը վրայ։ Եւ այդ այրին ու երկու կիներուն երկկողմանի անուշադիր դիրքն ու վարքը մտածել կուտար ինծի. եւ ամէնէն վերջը կը մեղքնայի հողեղէս ակար այդ այրը, զի՞նէ բրածներուն փոխարէնը չկրնալ պահանջելու իր վատուժութեան համար. միւսները, կիները, օ՜հ անոնք իրենց պարտքը կը կատարէին, իրենց պարտականութիւնը հոս կը վերջանար արդէն.—մինչեւ լոյս այրին ընկերանալուն մէջ. այդքան էր իրենց վարձքին սահմանը։

Աչ կողմս, աւելի բարձր կին մը, լրջօրէն կը տեսակցէր իր ընկերոջ հետ։ Սեւ մետաքս կերպասէ մաքուր զգեստ մը կը ծածկէր իր ամրողջ մարմինը, ու հասուն կնոջ իր կուրծքը ճոխ գանձի մը նըման պերճօրէն դուրս նետուած էր անոր սեղմումին մէջէն։ Այրը նմանապէս լուրջ եւ խորապէս մտազբաղ կ'երեւար, ու փքաւոր քներով միայն կը պատասխանէր իր կնոջ հարցումներուն։

Աւելի ապին, միայնակ կին մը, կ'երգէր առանձին, տգեղ՝ ահեղիօրէն եւ կեղծ գեղեցկացման ջանքերուն շնորհիւը միայն քիչ մը զրպուիչ դարձած։ Սպասման մէջ է ան, աչքը «սիրահար»ի մը կը սպասէ, որ դայ մաքրել խմուած, լղճուած ըմպելիներու եւ ուտելիքներու հաշիւը, քանի մը սուտ, աննպատակ եւ արժող եղրակացութենէ մը բոլորովին զուրկ ժպիտներու փոխարէն։

Բայց ո՜ւշ է ժամանակը, այս վիճակն ալ կը նեղէ զիս տեսնելիօրէն, այդ ամէնուն, չորս կողմիս մարդոցը բոլորին ալ երեսին վրայ կարդացուող ո՞ւ է նպատակէ զուրկ կէս-հնչանքի չա՞տ յիմար վիճակը կը նեղէ զիս։ Ու կը սկսի՞ խորհիլ, խորհիլ անկումին վրայ, որ տակաւն չեմ հասկնար թէ կնո՞ջն է թէ այր . . .

Ու իրարանցում մը ճիշդ նեւեւէս. քըրքիջներ, յետոյ բարկութեան բացագանչութիւններ, որոնց մէջէն ֆրանսերէն յըստակ բառերով դուրս կը պոռթկայ հայհոյութիւններու տարափ մը ամրողջ.—

—Ստորին մարդը, փողոցի՛ սրիկան, ապտակ մը կ'ուզէր ան, ապտա՜ կ . . . Ա՜խ, ապտակ մը քիթին բերնին... ո՛ւշ իմացայ . . .

Ետիս դարձայ, մեքենայօրէն ես ալ, ինչպէս դարձաւ ամբողջ բազմութիւնը։

Նրբագեղ կին մըն էր, բռնմի գոյն պարզ հագուստ մը հագած, գլուխը նոյնպէս քիչ զարդարուն գլխարկ մը. վիզէն վեր մինչեւ երեսները թխագեղի կարմրութիւն մը կը սաւառնէր, որուն մէջէն, չագանակի մազերովն ալ չրջապատուած, կը խոլորտային իր սրամիտ փայլուն աչքերը։ Ծունկը ծունկին վրայ նստած կը գոռար անդադար, գոռում, անէջ կը թափէր մէկու մը գլխուն, անծանօթ մէկու մը . . .

—Ես կ'աչխատիմ, կ'աչխատիմ ինչի՞ որ ուզեմ եւ ինչպէս որ կարենամ, կ'երգեմ կամ ուրիշ ո՞ւ եւ է բան մը կ'ընեմ, բայց ե՛ս կը վատկիմ իմ հացս, եւ երբե՛ք չեմ կրնար հանդուրժել որ մէկը յանդգնի անարգել զիս, եւ այսքա՛ն կոչտորէն . . .

«Ես կին մը, երգչուհի մը . . . իմ աչխատութիւնովս կ'ապրիմ . . . ես ոչ ոքէ բան մը կը սպասեմ, բայց չեմ կրնար հանդուրժել որ անպատուն զիս . . . ստորին մարդ, փողոցի՛ սրիկայ. . .»

Եւ միշտ նոյն խօսքերու կրկնումը, նոյն յանկերգը որ կը շարունակուէր։ Խեղճ կնոջ խռովուած դէմքին վրայ, իրական վիրաւորանքի մը զգացումը քանդակուեր էր, ու իր աղուոր բերանը կը պոռթկար տակաւին վրէժի խօսքեր։

Անարգեր էին զինքը. բայց ի՞նչ անարգանք խոցած էր այդքան իր հոգին. իր երգիչի ասպարէզին մէջ չէ՞ր վարժուած արդէն, յաճախ անարգուելու։

Զէի հասկնար։

—Օրի՛որդ, ըսի այն ատեն, ա՛լ չկրնալով համբերել, օրիորդ ինչո՞ւ այդքան յուզմունք, մի՞թէ ամէն անարգանք արժէք մը ունի, մի՞թէ ամէն նախատինք ազդեցութիւն պէ՞տք է ունենայ. անարգանքները, նախատինքները չէ՞ մի որ ինքնին ոչինչ կ'արժեն, չէ՞ մի որ պէտք է աղբիւրը միայն նկատի առնել որմէ կը բղխին անոնք. եւ ձեզ՝ անարգողը, ո՞վ գիտէ ինչ էր . . .

—Այո՛ ստորին մը . . . սրիկայ . . .

—Է՛հ ուրեմն . . .

—Անբարոյական մը . . . շարունակեց պոռալ ան նորէն, եւ կրակ դարձած բոլորովին, մէկէն ի մէկ վեր ցատկեց տեղէն դէպ ի ինծի յառաջանալու համար։

Առաջ առաջին քայլը. ու տեսայ որ իր ձայնին, մարմնոյն ու դէմքին բոլոր ճկուն ու լեցուն աղուորութիւնները խորթացան, խորտակուեցան, փշրուեցան յանկարծ։ Պզտիկ պակաս մը ամրողջ դեղեցիկ չէնքը կ'անչքացնէր։ Երգչուհին կաղ էր . . կը կաղար։

Եւ այն անարգանքը զոր ըրեր էին իրեն,— բաւ վերջը ինծի,— կաղութիւնը զգացնող խօսք մըն է եղեր, իր երեսն ի վեր նետուած . . .

Ը՛հ, սա կաղին նայեցէք . . . հոս ի՞նչ գործ ունի։

Ու այն ատեն մտածեցի ինքնիրենս թէ օրքա՞ն խոր էր արժանապատուութիւնը այդ երգչուհի արարածին մէջ. որքա՞ն խոր էր եղած ցաւը այդ կիսաչխարհիկ կնկան իսկ, երբ «սրիկայ» մը խորտակեր էր յանկարծակի, ինքզինքը անպակաս կերպով գեղեցիկ դատանելու այն հսկայ հաւատքը, զոր գոյացուցեր էր ան ինքնամոռացութեանը մէջ։

Բ. ՇԱՀՊԱԶ

ՀԱՐՍՏԱՆԱԼՈՒ ՃԱՄԲԱՆ

ԱՆԴԼԻԱՑԻ ՕՐԱԳՐՈՂԻ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

Ցիսուն տարիներէ ի վեր Տընտի Էտվերթայզրը անուն թերթին վարիչը եղած է Սըր Ճօն Լէնկ. այդ մարդուն կեանքը չահեկան գրուագներով լեցուն է, եւ ցոյց կու տայ թէ օրագրութեան մէջ ինչպէ՛ս կարելի է դրամ դիզել։

Սըր Ճօն Լէնկ ծնած է Հըլի մէջ, 1828 ապրիլ 10ին. իր մեծ եղբայրը Շեֆիլտ Թելիկրաֆ անուն թերթին արտօնատէրը եւ վարիչն է։ Սըր Ճօն իր դպրոցական կեանքէն իսկ սկսած է ցոյց տալ օրագրող ըլլալու միտում մը, ու իր յաճախած վարժարանին մէջ հրատարակուող հանրաբեր, երիտասարդ թանկագին քարերու նման, եւ տերեւներուն մէջտեղուանքէն սիրուն նկարներ կը ցուցնէին։

Մերթ ընդ մերթ պենկալեան կարմիր հուրեր, հրդեհի գոյներ կը փայլեցնէին ամէնէն մութ անկիւններուն մէջ, անդրաշխարհային էակներու տարօրինակ երեւոյթ մը տալով նոյն միջոցին հոնտեղներէն անցնող զոյգերուն։

Գ. Թէոնուառ, իրեն, իր կնոջ, իր տղէկան եւ մտերիմ բարեկամներուն վերապահած էր սալոնի կահ կարասիներով զարդարուած փոքրիկ ջերմանոց մը, ուր տաք երկիրներէ բերուած ու լայն տերեւներով սքանչելի բոյսեր, արեւելեան սրահակներու հետ մէկտեղ հրաշալի աղուոյրութիւն մը կը ցուցադրէին։

Հոն կուգար շատ անգամ Տիկ. Թէոնուառ, նուրբ ու վայելչաձեւ 35 տարեկան կին մը, տարօրինակ դեղեցկութիւնով մը օժտուած եւ սեւ ու փայլուն աչքերով։

Ճիշդ այն պահուն ուր կը սկսի այս պատմութիւնը, հոն, այդ ջերմանոցին մէջ կը գտնուէին նաեւ Սիւզան, անոր աղջիկը, անուշ ու նուրբ, եւ տը Միւսիտան կոմսը՝ Գ. Թէոնուառի ընկերակիցը, որ իր առաջին միլիոնները ծախսելու տեղ չէր գտներ, եւ ուրիշ քանի մը հիւրեր։

Թէոնուառ մաւ ջերմանոցին մէջ, խնդալով եւ չափազանցօրէն ուրախ՝ իրեններէ հոն գտնելուն համար։

—Ա՜հ, բաւ, նչմարելով իր կինը, Սիւզանը եւ տը Միւսիտան կոմսը, գոհ եմ ձեզ հոս գտնելուս։ Այս ամբոխին մէջ իրարու հանդիպիլ, հաւատացէք որ դիւրին բան չէ։

—Է՛հ ուրախացիր, բաւ Միւսիտան։ Հանդէսիդ այսքան հաճոյքով պատասխանեցին հրաւիրեալներդ . . .

—Այո՛, այո՛. եւ աղէկը հոն է որ, ամէնքն ալ կը զուարճանան կոր։ Տօպէ. կառնիէ եւ Գոքրլէն, հաղարումէկ խաղեր կ'ընեն, Ռէվան պատմութիւններ կը պատմէ։ Սոսկալի իրարանցում մը կայ որ . . .։ Օ՜հ, որքան երջանիկ եմ։ Այս տարուան մարդիկը, չարաթաթերթի մը հրատարակութեան մասին։ Երկար ատեն ձայն ձուն հանող մը չեղաւ. բայց վերջապէս օր մը, ներկայացող վաթսուն եւ հինգ մրցակիցներու մէջէն, Մր. Լէնկը նկատուեցաւ իբր ամէնէն կարողը։ կէս ժամուան տեսակցութեան մը միջոցին, Մր. Լէնկ ամէն բան կարգադրեց թերթին սեփականատիրոջ հետ եւ սկսաւ վարել «Տընտի Ատվերթայզրը»ը, 50 տարիներ շարունակաբար։

* * *

Մր. Լէնկի, թերթին մէջ մտցուցած բարեկարգութիւններէն մէկը եղաւ տպագրական նոր մեքենայի մը գնումը, որուն հաստատումը կատարուեցաւ 1851 դեկտեմբերին։ իր օրով թերթին վարչութիւնը մեծ քայլեր առաւ դէպ ի յառաջդիմութիւն, թերթին գրական բաժինը մեծ զարկ մը ստացաւ, ու աստիճանաբար զօրաւոր ոյժ մը եղաւ Ամերիկայի տեղային խնդիրներուն մէջ։ 1854ին, մեքենաները սկսան ջուրի ոյժով բանեցուիլ։ այս դրութիւնը տեւեց մինչեւ 1859, որ ատեն, շոգին սկսաւ գործածուիլ։

Թերթը, մասնաւորաբար, սկսաւ ծաւալիլ անհամեմատ արագութեամբ մը, վաթսունական թուականին, երբ ամէն դասակարգէ մարդիկ անձկութեամբ կը փնտռէին զայն, այնպէս որ հարկ եղաւ առջի խարխուլ չէնքը թողուլ եւ գեղակերտ ու հոյակապ տպարան մը կանգնել։

Նոր տպարանի մը հաստատումէն զատ, Մր. Լէնկ մեքենայ մը գնեց իր թերթին համար, որ մէկ ժամուան միջոցին 164000 օրինակ կը տպէր, մինչդեռ իր գործի գրլուխ անցնելէն առաջ, հազիւ թէ 350 օրինակ թերթ կը տպուէր մէկ ժամուան մէջ։

Մր. Լէնկի թերթը, The Advertiser, *առաջինն էր որ, սկսաւ ամենօրեայ պատկերազարդ թերթը ըլլալ, Անգլիոյ մէջ։ Այ հիմա, լուսանկարչական յատուկ գործիքներով կ'ընդունի իր պատկերները, իր հեռագիրները ուղղակի կը ստանայ հեռագրատունէն, որովհետեւ հեռագրական գիծեր հաստատուած են տպարանին եւ հեռագրատան միջեւ. եւ մինչեւ իսկ ազանի թուչունները սկսած են ծառայեցնել թերթին, վայրկենական լուրեր առնելու համար այն տեսակ տեղերէ, ուր հեռագրական կայան մը չկայ, ինչպէս, օրինակի համար, զնդակախաղերու դաշտերուն մէջ, եւլն.։*

Բայց ամէնը այս չէ։ Սըր Ճօն Լէնկ խորհած է, Ապրտինի մօտ հաստատել թուղթի գործարան մը, ուր կը պատրաստուի իր թերթին համար հարկ եղած թուղթը։ Թուղթի գործարանի մը սեպհականութիւնը աւագ կարեւորութիւն ունեցող կէտերէն մէկն է թերթի մը համար, որովհետեւ ատով միայն կարելի է զերծ ըլլալ, թուղթի հրապարակին փոփոխութիւններուն առաջ բերած վնասներէն։

1859 մայիս 4էն սկսելով Սըր Լէնկ, Սկովտիոյ համար բոլորովին նորօրինակ տեղը շատ աղուոր է։ Բայց հաւատացէք որ, հանգստանալու համար չեկայ հոս։ Երկու լուր ունիմ ձեզի տալիք։

—Երկու լո՞ւր։

—Այո՛։ Գոէթ նայիմ թէ ի՞նչ կ'ընէի ժամէ մը ի վեր . . . ուզածնիդ պիտի տամ ձեզի։

Սիւզան գնաց հօրը թեւէն կախուեցաւ եւ անուշ մը.

—Հա՛յր, սիրաբրնիս մի՛ հատցներ ըսաւ։

—Է՛հ, անհամբեր աղջիկս։ Ինչ, արդեօք տեսար որ Թոպէռ տը Վօնուաղի հե՞տ կը խօսիմ։

Սիւզան կարմրեցաւ եւ աչքերը մէկ կողմ դարձուց։

—Զպիտի կրնանք գուշակել բարեկամս, բաւ Տիկ. տը Թէոնուառ։ Ըսէ՛, չենք հասկնար կոր։ Երկու լո՛ւր։ Բայց ինչի՞ մասին։

—Երկու ամուսնութիւններ։

—Երկու ամուսնութիւնն՞ե՛ր։ բացագանչեց Միւսիտան։

[1] ԺԻԼ ՄՍՌԻ

ՇՈԳԵԿԱՌՔԻՆ ՈՍԻՐԸ

(ԹԵՐԹՕՆ «ԾԱՂԻԿԻ»)

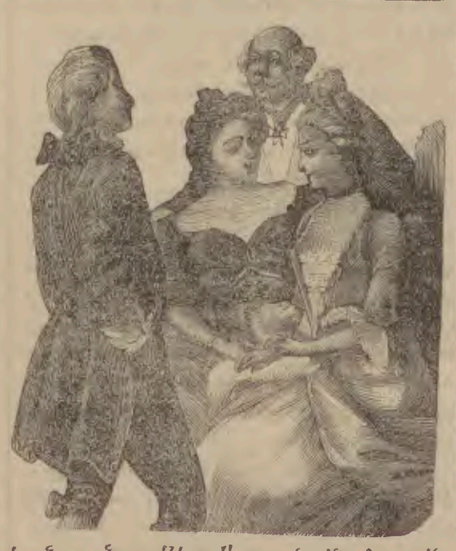

Այն իրիկունը, փայլուն եւ սքանչելի կերպով զարդարուած երկսեռ հիւրերու անպին բազմութիւն մը կար, Շընայ փողոց, Գ. Թէոնուառի ապարանքին ամէն կողմերը, պարէզը, թէռասը, վերը վարը։

Գ. Թէոնուառ հարուստ գրամատէր մըն էր եւ իր անթիւ բարեկամները եկած էին բնականաբար պատուել զինքը, ինչպէս նաեւ բարեկամուհիները, ամէնքն ալ հարուստի կիներ, դեղեցիկ, տղնուական։ Հացկերոյթ մը սարքուած էր Գ. Թէոնուառի կողմէ այս նոր ապարանքին տիրանալուն առթիւ։ Ապարանքին մուտքին առջեւ կախուած էր լայն վարագոյր մը, ուրկէ ներս, բակին մէջ, շքեղ ու գոյնզգոյն ծաղիկներու տառատութեան հետ, ելեկտրական լոյսի ողողում մը կար։

Պարտէզին մէջ ծառերն ի վար կախուած էին կանանչ, կարմիր ու կապոյտ լապտերներ, երփներանգ թանկագին քարերու նման, եւ տերեւներուն մէջտեղուանքէն սիրուն նկարներ կը ցուցնէին։

Մերթ ընդ մերթ պենկալեան կարմիր հուրեր, հրդեհի գոյներ կը փայլեցնէին ամէնէն մութ անկիւններուն մէջ, անդրաշխարհային էակներու տարօրինակ երեւոյթ մը տալով նոյն միջոցին հոնտեղներէն անցնող զոյգերուն։

Գ. Թէոնուառ, իրեն, իր կնոջ, իր տղէկան եւ մտերիմ բարեկամներուն վերապահած էր սալոնի կահ կարասիներով զարդարուած փոքրիկ ջերմանոց մը, ուր տաք երկիրներէ բերուած ու լայն տերեւներով սքանչելի բոյսեր, արեւելեան սրահակներու հետ մէկտեղ հրաշալի աղուոյրութիւն մը կը ցուցադրէին։

Հոն կուգար շատ անգամ Տիկ. Թէոնուառ, նուրբ ու վայելչաձեւ 35 տարեկան կին մը, տարօրինակ դեղեցկութիւնով մը օժտուած եւ սեւ ու փայլուն աչքերով։

Ճիշդ այն պահուն ուր կը սկսի այս

բան մը ըրաւ. տաս բարանոց օրաթերթ մը հրատարակեց, անունը դնելով Daily Advertiser։

Սրբ Ճօն Լէնկի վարած կեանքն ալ, իր թերթին չափ բեղուն եղած է. անիկա ամէն տեղ, թէ գրչով, եւ թէ խօսքով ամէնէն թանկագին ծառայութիւնները մատուցած է իր ժողովուրդին, եւ պատճառ եղած է մէկէ աւելի բարենորոգումներու հաստատման։

Իր բնակած քաղաքին ժողովուրդը, որուն համար ո՛ր ատիճան աշխատած ըլլալը կարելի չէ քանի մը տողերու մէջ արտայայտել, ի վարձ իր աշխատութեանց, 1889 Թուականին ներկայացուցիչ ընտրած է զինքը Անգլիոյ Երեսփոխանական ժողովին մէջ։ Մր. Լէնկ, այդ միջավայրին մէջ ալ ցոյց տուած է անօրինակ գործունէութիւն մը, միշտ օգտակար ձեռնարկներու առիթ ըլլալով, այնպէս որ, յաջորդաբար, 1892, 1895, եւ 1900 թուականներուն, միշտ վերընտրուած է, իբր Երեսփոխանական ժողովի անդամ։ Վերջապէս, 1893ին, իր ծառայութիւնները կառավարութեան կողմէ ալ գնահատուելով, Կլատսթոնի յանձնարարութեամբ ասպետութեան ատիճանին բարձրացած է։

* * *

Հակառակ անոր, որ Սրբ Ճօն Լէնկ գործով զբաղած է միշտ, այսուհանդերձ քիչ թուով չեն իր կատարած ճամբորդութիւնները 1896ին այցելած է Քանատա եւ Միացեալ Նահանգները, ու այդ առիթով գրած է America in 1896 անունով հատոր մը։

Երկու տարի յետոյ, այցելած է Հընդկաստան, ու այս անգամ ալ ծնունդ տուաւ «Սէյլանէն եւ Հընդկաստանէն Նամակներ» անուն գործին, գիրք մը որ գերմաներէնի թարգմանուելով ահագին կերպով ծաւալեցաւ Գերմանիոյ մէջ։

1901ի յուլիսին, Սրբ Լէնկ հասաւ փառաց գագաթնակէտը. այդ թուականին էր որ ստանուեցաւ իր թերթին յիսնամեայ յոբելեանը, որուն առիթով իր վարչութեան տակ գտնուող բոլոր պաշտօնեաները, համակրանքի ցոյցեր ըրին անխտիր. այդ ցոյցերը ամէնէն աւելի արդիւնք էին այն խորունկ սիրոյն, զոր Սրբ Լէնկ կը տածէր իր ստորադասներուն հանդէպ, զանոնք նկատելով իբր չանակից ընկերներ իր գործին։

Վերջացնելէ առաջ, շահեկան կէտ մը կայ տակաւին, զոր կ'արժէ նկատողութեան առնել, ամփոփ գաղափար մը կազմելու համար այս նշանաւոր օրագրողի կեանքին մասին։ Հետաքրքիր չէ՞ք իմանալու թէ ո՞րոնք էին Սրբ Ճօն Լէնկի սիրական զբօսանքները։ Այդ զբօսանքներուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւեն ծովով պտոյտները։ Ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր զբօսանք մըն էր իրեն համար, ընթերցանութիւնը. թերեւս այս պարագան տարօրինակ թուի, բայց իրականութիւնը այն է որ Սրբ Լէնկ, հակառակ իր օրագրողի եւ քաղաքագէտի անհամար գործերուն, առիթ գտած է միշտ գրականութեամբ զբաղելու, բան մը որ երբեք չէ գաղրած մտաւորական մեծ հաճոյք մը պատճառելէ իրեն։

Ս. Զ.

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վարժարանիս աշակերտք պարտին ներկայ ըլլալ Երկուշաբթի, Յուլիս 8, ի ժամ 6 (Ը. Թ.) դպրոցին մէջ, ուր վկայականաց եւ մրցանակաց բաշխման արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր։

6 Յուլիս, 1902 — Հիմնադիր-Տնօրէն
Իսկիւսար — Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

—Այո՛, դրեթէ արդէն իսկ կարգադրուած է իմ ձեռքովս, այս իրիկուն։

Եւ Թէոնուառ աւելցուց կատակի չնչոտով մը։

—Ահաւասիկ թէ ինչպէս կ'անցընեմ ժամանակս, երբ ասանկ հանդէսներ կը սարքեմ։

Տարօրինակ կերպով մը ասկայն, այս խօսքերը, զարմացուցին աւելի մտահոգութիւն պատճառեցին, բան մը՝ զոր գրամատէրը չնչմարեց բնաւ։

Սիւզան՝ որ անմիջապէս հասկցաւ թէ խնդիրը իր շուրջ կը դառնայ, կը կարմրէր հետզհետէ, մինչդեռ Տիկ. ը Թէոնուառ արտասովոր խռովանք մը ցոյց կուտար, եւ իր տխուր նայուածքը կը մարէր արտեւանունքներուն դոյուելովը։

Գալով Միւսիտանի, անիկա տժգունած, խոր խորհրդի մը ճակտին վրայ, տխուր էր սոսկալի կերպով։

—Երկու ամուսնութիւններ, շարունակեց Թէոնուառ, որոնցմէ մէկը չպիտի զարմացնէ կինս, որովհետեւ այդ մասին խօսած ենք արդէն երկուքնիս։ Դրեթէ վերջնականապէս որոշած եմ աղջիկս,— պղտիկ Սիւզանս,—Պ. ը Վօնուաղին տալ։

—Ա՜խ, հայրի՛կ, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը, որքա՜ն բարի ես։

—Որովհետեւ ուզածդ կ'ընեմ կոր, չէ՞։ Կինս այս մասին դիտողութիւն մը չունի ընելիք, գիտեմ։ Բայց ուրախ եմ որ Միւսիտանի հետ պիտի կրնամ խօսիլ այս խնդրին նկատմամբ։ Է՜հ ուրեմն, սիրելի բարեկամ, ինչ կ'ըսես դու այս գործին։ Հիմա պիտի ըսես թէ, քեզի ինչո՞ւ խորհուրդ չհարցուցի կանխաւ։ Իրաւունք ունիս. բայց յանցանքը քուկդ է։ Ինչպէ՞ս հեռու կը կենաս կոր մեզմէ որ, գրեթէ երեսդ տեսած չունինք։ Անդադար կը ճամբորդես. օր մը կաս, օր մը չկաս։ Ըսէ՛ նայիմ ուրեմն, ինչ է կարծիքդ այս ամուսնութեան մասին, միակ բարեկամս, ըսէ՛ նայիմ...

Ու Թէոնուառ սկսաւ խնդալ. իսկ Միւսիտանի դէմքը աւելի տխրութեամբ կը համակուէր հետզհետէ։

—Արդեօք այս ամուսնութիւնը անհաճոյ կը թուի քեզի։ Բա՞ն մը ունիս Պ. ը Վօնուաղի դէմ ըսելիք։ Մի՛ նեղուիր։ Դիտեմ թէ շատ հարուստ չէ, բայց աղէկ աղայ է. Աստուծոյ համար, աղէկ ընտանիք, պատուաւոր, շնորհքով երիտասարդ մը։ Բայց խօսէ՛... խօսէ զիտնալով որ, եթէ Սիւզան զայն չսիրէր, այս խնդիրը չէր ծագեր անդամ։

—Բայց կը սիրեմ զայն, հա՛յր, կը սիրեմ։

—Կը տեսնե՛ս, Միւսիտան։

Կոմսը աչքերը անդին կը դարձուներ շարունակ։

—Դիտողութիւն մը չունիմ, ըսաւ վերջապէս։ Դիտես որ... քու աղջիկդ... Սիւզանը, քիչ մը իմ զաւակս պէս կը նկատէի... Ասանկ յանկարծակի կերպով, անոր ապագան որոշող ծրագրի մը յայտնութիւնը զարմացուց զիս։ Բայց պէտք եղած տեղեկութիւնները առիր ան, չուշ... եւ քանի որ գործիդ կու գայ այդ երիտասարդը, ու քանի որ Սիւզան... Դեղագործներուն. — Բժշկական վարժարանաց վերատեսչութիւնը չրջաբերական մը ուղղեց բոլոր կուսակալութեանց, ի պատասխանի այն հարցման թէ դեղագործներն ալ բժիշկներուն պէս բեմքբիւի տուրք վճարելու պարտականութենէ զե՞րծ են։ Բժշկական վարժարանաց վերատեսչութեան չրջաբերականէն կը տեսնուի թէ բժիշկները գիտական ու կրթական անձնաւորութիւններ նկատուած ըլլալով, զերծ կացուցուած են բեմքբիւի տուրքէն, բայց դեղագործները ստիպուած են զայն վճարել ուրիշ բոլոր խանութպաններուն պէս։ Ատկէ զատ, այն քաղաքներուն մէջ, ուր վկայեալ դեղագործ չըլլալուն պատճառաւ, տեղւոյն վկայեալ բժիշկը կ'ընէ նաեւ դեղագործութիւնը, ինքն ալ պարտաւոր է վճարել բեմքբիւի տուրքը, դեղագործութենէն չանձին հանմատութեամբ։

ԻԶՄԻՐԻ բանտը 178,968 զրչ. ծախքով պիտի նորոգուի։

ԳԱԲԻՒ ԵՒ ԳԱՑԼՈՒԿԻ (Houblon, Լոմիւր Օրու) ցուցահանդէս մը պիտի բացուի Պերլինի մէջ ներկայ տարւոյ հոկտեմբերի սկիզբները։ Այս ցուցահանդէսին Թուրքիա ալ պիտի մասնակցի իր գայլուկով։ Երկրագործական նախարարութիւնը հրամայեց պէտք եղած տեղերը որ ամէնէն աղէկ տեսակէ եւ մեծ նախազգուշութիւններով հինգ օխա գայլուկ կտրելով կրկին տոպրակներու եւ մոմազօծեալ լաթերու մէջ փաթթեն պատրաստեն, որպէս զի ցուցահանդէսի ժամանակը գալուն պէս, դիւրութեամբ զբրկել կարելի ըլլայ։

ԹՈՒՐԲԻԱՑԷՆ օտար երկիրներ զրկուող հերձաքարերը (Ardoise, Քսպաղաք թաշը) զերծ պիտի մնան զինուորական կազմակերպութեանց համար առնուող տուրքէն։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՑ Բարձր. Ցանձնաժողովը երէկ դարձեալ նիստ գումարեց Կայս. Պալատան մէջ։

ԿՐՕՆԱՓՈՒՆԻԹԻՒՆ.— Եէսէկեմի Արթին Կարապետեան անուն Հայազգի անձը, Քաթինա անուն Յոյն կին մը եւ Սուլթանա անուն Հրեայ կին մը Իսլամական կրօնքը ընդունեցին։ Առաջինը կոչուեցաւ Մէհմէտ Ալի, եւ միւսները՝ Էմինէ ու Ֆաթիմէ։

ԲԱՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Բերա Թարլա Պաշիի կողմը Ալեքսանտր անուն մէկը, իր թաղին բնակիչներէն վեց տարու Հայ մանչ մը խաբեբելով իր տունը կը տանի եւ կը բռնաբարէ զայն։ Տղուն ծնողքը սակայն իրողութիւնը լսելով, անմիջապէս ոստիկանութեան կ'իմացնեն։ Ալեքսանտր ձերբակալուած է հիմա։

*** Ուրիշ աւելի ահռելի անբարոյականութեան մը լուրն ալ կու գայ Մէյրիէն։ Մէյրիի Մուսալար գիւղին մէջ, Եուսուֆ անուն մարդու մը տասներկու տարեկան տղան՝ Ահմէտ՝ կը պղծէ կուսութիւնը իրենց դրացիներէն 5-6 տարեկան աղջիկան մը։ Ահմէտ ու անոր ծնողքը հարցաքննութեան ենթարկուած են։

ՈՃԻՐ.—Երէկուան Մօնիքէոնի մէջ կը կարդանք.—Երեքշաբթի օրը, Իզմիրի մէջ, 32 տարեկան Պոլսեցի Հայ մը՝ Մաքսուտ, յարձակում կրեց անձի մը կողմէ, որ բէվոլվէրի չորս հարուածներ պարպեց անոր վրայ։ Մաքսուտ երբեմն Մանզումեի էֆֆեար թերթին թղթակիցը եղած էր։ Իր վիճակը յուսահատական է։—Այս օրուան «Մանզումէ» սակայն, այս լուրը ճիշդ այսպէս տալէ վերջ քովը կ'աւելցնէ երեք զարմացական-ծաղրական նշաններ, որոնք կ'երեւայ թէ անուղղակի հերքում մըն են, Մօնիքէոնի լուրին վերջին մասին։

Այսօրուան Սակարանին գիները կարդալ չորրորդ էջին մէջ

ՇԵՐՔԻՆ

ՍԷԼԱՄԼԸԲԻ արարողութիւնը կատարուեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին, փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած գնաց նոյն մզկիթը, ուր ուրբաթի աղօթքը կատարելէն վերջ դարձաւ Կայս. Պալատ։

Հիւրանոցին մէջ կային աւստրիական, պարսկական, ռումանական, հոլանտական եւ պելճիական դեսպանները իրենց Ա. թարգմաններուն հետ, Իզմիրի պելճիական հիւպատոսը, մայրաքաղաքիս Ամերիկեան դեսպանը Տիկ. Լէյմէնի եւ իր երկու աղջիկներուն եւ Ա. թարգմանին հետ, անգլիական դեսպանատան գործակատարը, յունական դեսպանատան գործակատարը եւ 20ի չափ օտարազգի հիւրեր, որոնցմէ ոմանք Սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանքներու։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

«Երէկ, Ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն վերջը, չնորհուած կայս. արտօնութեամբ, Աւստրեհունգարական դեսպան Պառոն ֆոն Քալիչէ ոչ-պաշտօնապէս Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցաւ։»

ԿԱՅՍ. ԴԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ Վարժարանը փակուեցաւ ընդհանուր քննութիւնները աւարտած ըլլալով։ Երկու ամիսէն ըստ սովորութեան, վարժարանին աշակերտները արտադրած գործերը պիտի ցուցադրուին վարժարանին սրահին մէջ, եւ զերարուեստագէտներու յանձնաժողով մը անոնց արժանիքը պիտի որոշէ։ Ցիշեալ վարժարանէն այս տարի ճարտարպետի վկայական ստացան իրը էֆէնտիներ, որոնցմէ երեքը Թուրք են, երկուքը Հայ՝ Ա. Հարոնեան եւ Ե. Սինէմեան, երեքը՝ Յոյն, մէկն ալ՝ Իտալացի։

ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՀՄԷՏԻ Մզկիթին նորոգութիւնները որոնք ժամանակէ մը ի վեր ընդհատուած էին յանձնառու ճարտարապետին անկարողութեան պատճառով, այս անգամ ուրիշ մէկ-երկու ճարտարապետի հետ համաձայնութիւն գոյացուած ըլլալով, մօտ օրէն պիտի սկսին եղեր։

ՇՈՒԵՆԿԱՌԻՆ ՄԷՋ ԾՆՆԴԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆ.—Երէկ առաւ Սիրքէճի հասնող Եւրոպայի կառախումբին մէջ Զուիցերացի կին մը կայ եղեր իր երկու տղոցը հետ Կառախումբը Ֆիլիպէէն մեկնելուն, այդ կինը նեղութիւն մը կը զգայ եւ շատ չանցած, ծննդաբերութեան նշաններ կը սկսին երեւալ։ Կինը մէկու մը բան չըսեր. մինչեւ Էտիրնէ կը հասնին, բայց հոնկէ ալ մեկնելնուն, կնոջ ցաւերը ալ աւելի կը շատնան, այնքան որ, խեղճը կը զգայ թէ մանկիկին ծնունդը մօտ է ա՛լ եւ անխուսափելի, հետեւաբար կը կանչէ ննջարան-վագոնին քօնտիքթէօրը եւ խնդիրը կ'իմացնէ անոր, որ իր կարգին իրողութիւնը կը հաղորդէ պետին։ Փուլէլի Պուրկազի առջեւ ծննդաբերութիւնը կը սկսի։ Ի զուր ամբողջ կառախումբին մէջ բժիշկ մը կամ գայնակ մը կը փնտռեն. չի գտնուիր։ Վերջապէս սակայն, Զուիցերուհին, քօնտիքթէօրին եւ ճամբորդ կնոջ մը օգնութեամբը Փուլէլի Պուրկազի եւ Ուզուն Քէօփրիւի միջեւ աշխարհ կը բերէ աղուորիկ մանչ մը։ Ննջարան-վագոնին յիշեալ քօնտիքթէօրը՝ Պ. Տանտրիա շատ խնամքոտ հոգածութիւն մը ցոյց տուեր է հանդէպ ծննդաբեր կնկան եւ նորածին մանկիկին։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ.—Մենք ալ մեր Յոյն ու Թուրք պաշտօնակիցներուն հետ տուած էինք այն լուրը թէ, Օսմ Պանքային ընդհանուր տնօրէնին գործէ քաշուելովը, պաշտօնը մեր մէկ քանի կարեւոր փոփոխումներ տեղի պիտի ունենան։ Երէկուան «Մոնիթէօր» կը հերքէ սակայն այդ լուրը ըսելով թէ, Օսմ Պանքային վարչական ժողովը վերջնական որոշումներ չէ տուած այդ մասին։

ԵՐԵՍԸ ՄՕՐՈՒՔԸ ԱՅՐԱԾ. — Ալաճամամ Մարբուճճրլարի մէջ, Վիթալիս խանին կից, թուղթի ու լուցկիի վաճառական Ավրամ եւ Իսաք ընկերութեան խանութին օդային կաղի խողովակներէն մէկը ծակած է եղեր։ Ավրամ այս կէտը չգիտնալով, երէկ սիկառ մը ծխելու համար իրեն լուցկին կը վառէ, եւ կազը կը բռնկի յանկարծ ու խեղճ մարդուն մորուքը մոխիր կ'ընէ, ինչպէս կ'արէ նաեւ անոր երեսներն ու ձեռքերը։ Ավրամ եւ ընկերութեան յիշեալ վաճառատան ապրանքները Թրիւմֆէի «Ասիքուռացիոնի Ճէնէռալի» ընկերութեան ապահովագրուած ըլլալով ստիպանութիւնը հարցաքննութիւններ կը կատարէ։

*** Ասկէ զատ երէկ զանազան ժամերու մէջ, պատահեցան նաեւ 4-5 հատ մանր հրդեհի սկզբնաւորութիւններ։ Պալաթի մէջ, պղտիկ աղջիկ մը քիչ մնաց այրէր. մարմնին վարի մասերը բաւական այրուածքներ ստացան։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ երկրագործական քննիչ Վիթալիս էֆ. որ պիտի անդամակցի, երկրագործական գործիքներու մասին քննութիւններ կատարելու համար Ռումանիա երթալիք յանձնախումբին, երէկ մայրաքաղաքս հասաւ։

Պ. ԵՒ Տիկ. ԺՕՐԺ ՕՄԱԼԷ ոտքով աշխարհի շրջանը ընող Գանատացի ամուր, առջի իրիկուն մայրաքաղաքս հասաւ։ Պ. եւ Տիկ. Ժորժ Օմալէ Պոլսոյ մէջ երեք բանախօսութիւններ պիտի ընեն, Ֆրանսերէն, Գերմաներէն եւ Անգլիերէն։

ՄԷՑՐԻԻ անտառային եւ հանքային գործառնութիւնները այսուհետեւ նահանգային գործառնութեանց միացուելով, ուղղակի կուսակալութեան կողմէ պիտի տեսնուին։

ԻՐ ՀՈՒԱՆՈՒՀԻՆ ՎԻՐԱՒՈՐՈՂԸ.—Ղալաթիա Դաֆէօճի փողոց արարթմանի մը մէջ բնակող քաֆէ-չանթանի սպասուհի մը Էլէնի՝ առջի իրիկուն ծանր կերպով վիրաւորուեցաւ իր հոմանիին կողմէ, ասնոր համար որ, անխոհեմութիւնը ունեցած էր իր հոմանիին, ձէմալի գիտել տալու թէ, չատ կը գնահատուի, ու եթէ այսպէս շարունակէ, պիտի ստիպուի այսուհետեւ մնրմել անոր կենակցութիւնը։ Էլէնին վիճակը ծանր է, իսկ ոճրագործը՝ բանտին մէջ։

ԱՐՄՏԻՒԻԸ.—Պուլկարիայէն ու Արեւելեան Ռումէլիէն ցորենի նմոյշներ դալ սկսան, բայց հրապարակին մէջ ատոնց վրայօք գործառնութիւններ չեն կատարուիր տակաւին։ Այդ ցորենները օտար նիւթերէ բոլորովին զերծ ըլլալով, չի գիտցուիր թէ ինչպէ՛ս պիտի տաղցուին։ Բայց, մայրաքաղաքիս Ջազացպաններու սեմնիքան անչուշտ այդ մասին որոշում մը պիտի տայ։

ԼԱԹԱՔԻԱՅԻ նաւահանգիստին առեւտրական յարաճուն զարգացումը նկատի առնելով, ասկէ առաջ ձեռնհաս պաշտօնատուն մը հրահանգ ինդրուած էր, այդ նաւահանգիստը մաքրելով աւելի լայնցնելու եւ ամէն կարգի նաւերուն համար աղատ մուտք մը ապահովելու համար։ եւ այն ատեն, հարկ եղած չինութիւններուն համար կատարուելիք ծախքին փոխարէն, առաջարկուած էր նոյն նաւահանգիստը մտնող ելլող ապրանքներէն բացառիկ տուրք մը առնել։ Ձեռնհաս պաշտօնատունը չատ օգտակար նկատեց այս առաջարկութիւնները եւ հրամայեց որ յիշեալ նաւահանգիստին ընդարձակման յատակագիծերը եւ այդ առիթով առնուելիք բացառիկ տուրքերու ակնարկները իրեն զրկուին շուտով, քննուելու համար։

—Ամէն ինչ կ'ուզեմ գիտնալ։

—Ճշմարտութիւնը զիտնալ կ'ուզես։

—Առո՛ր է որ կը սպասեմ։

Միւսիտան Ջղային խնդուք մը ունեցաւ եւ յարեց.

—Կը նախանձիմ կոր պարզապէս։ կը նախանձիմ կոր քու այն հայր տիրոջդ վրայ, որով կրնաս կոր ուզածիդ պէս տրամադրել Սիւզանի կեանքը։

—Դիտեմ թէ, պատասխանեց զրամատէրը, մեծ սէր մը ունիս աղջկանս մասին հետեւաբար կը հաւատամ որ, նախանձիս իրեն հայրը ըլլալուս համար։ Յետոյ աղջկանը գառնալով.

—Ախ աղջիկս, որքա՜ն կը սիրեմ քեզի... Մինչդեռ անթիւ պզտիկներ ո՛չ հայր ունին ո՛չ մայր, զուն երկու հայրեր ունենալու երջանկութիւնը ունիս, Միւսիտանը եւ ես։

Մինչ զրամատէրը այսպէս կը խօսէր, Տիկ. ը Թէոնուառ՝ որուն յուզումը անցեր էր արդէն, դէպ ի Միւսիտանը նէն սիրուելու երջանկութիւնը ունի ան, պէտք է որ կատարուի ալ վերջապէս։

—Ինչպէս խօսիլ է ատ։

—Ճշմարտութիւնը զիտնալ կ'ուզես։

—Առո՛ր է որ կը սպասեմ։

Միւսիտան Ջղային խնդուք մը ունեցաւ եւ յարեց.

—Կը նախանձիմ կոր պարզապէս։ կը նախանձիմ կոր քու այն հայր տիրոջդ վրայ, որով կրնաս կոր ուզածիդ պէս տրամադրել Սիւզանի կեանքը։

—Դիտեմ թէ, պատասխանեց զրամատէրը, մեծ սէր մը ունիս աղջկանս մասին հետեւաբար կը հաւատամ որ, նախանձիս իրեն հայրը ըլլալուս համար։ Յետոյ աղջկանը դառնալով.

—Ախ աղջիկս, որքա՜ն կը սիրեմ քեզի... Մինչդեռ անթիւ պզտիկներ ո՛չ հայր ունին ո՛չ մայր, զուն երկու հայրեր ունենալու երջանկութիւնը ունիս, Միւսիտանը եւ ես։

Մինչ զրամատէրը այսպէս կը խօսէր, Տիկ. ը Թէոնուառ՝ որուն յուզումը անցեր էր արդէն, դէպ ի Միւսիտանը

ՔՐՈՆԻԿ

Ազգ. Հիւանդանոցի յիմարանոցի ճիւղը ընդհանուր ուշադրութեան առարկայ դարձած ըլլալ կ'երեւայ այս օրերս։ Հաստատութեան յիմարաբոյժ տողթ. Մօնճէրի, որ իր տեղեկագիրներուն մէջ միշտ գանգատ կը յայտնէր թէ յիմարներուն թիւը բաւական կը ստուարանայ եւ թէ այդ պատճառաւ անոնց յատկացուած բաժինը հետզհետէ աւելի նեղ կը դառնայ, կրկին դիմում ըրեր է Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան, խնդրելով որ բարձուի այդ տեղի անբաւականութեան խնդիրը։

Անոնք որ Հիւանդանոց այցելած են անգամ մը, գիտեն անշուշտ թէ որչա՛փ իրաւացի է Տողթ. Մօնճէրիի այդ դիտողութիւնը։ Միակ թուանշան մը որ այս առթիւ մէջտեղ դրուած է, կը բաւէ ինքնին լաւ գաղափար մը տալու այդ տեղի անբաւականութեան նկատմամբ։ Տողթ. Մօնճէրիի պաշտօնի անցած միջոցին 48 կին յիմարներ միայն կը գտնուին եղեր հաստատութեան մէջ. այսօր, մի՛ միայն կին յիմարներու թիւը 117ի բարձրացած է։ Մինչեւնոյն համեմատութեամբ աւելցած է նաեւ այր հիւանդներու թիւը։

Պաշտօնակից մը այս առթիւ կը գրէ այդ մասին թէ, հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը այս անգամ որոշած է դռնացում տալ Տողթ. Մօնճէրիի պահանջին, եւ թէ յիմարանոցի մը շինութեան պիտի յատկացնէ Յակոբեան Միքայէլ էֆ.ի քովէ գտնուած 500 ոսկիի գումարը։

Դիտել կուտանք այս առթիւ թէ հիւանդանոցը յիմարանոցի պէտք չունի ընաւ, քանի որ հաստատութեան այն ընդարձակ թիւը որ այր հիւանդներու, ծերերու, եւ այլն յատկացուած է այս միջոցիս, իբր յիմարանոց չունուած էր առեղծ։ Միայն թէ, հիւանդանոցի վերաշինութիւնը պակասաւոր մնացած ըլլալուն, կարելի չէ՛ր եղած մասնաւոր հիւանդարան մը կառուցանել, եւ որոշուած էր առժամաբար յիմարանոցին մէջ պատրաստել հիւանդները՝ մինչեւ նոր հիւանդարանին կառուցումը։

Այսօր, ահա այդ հիւանդարանին կառուցման պէտքն է որ կը ներկայանայ վերջին ծայր հարկեցուցիչ հանգամանքով մը։ Ցիմարանոցի յատկացուած չէնք մը եթէ երբեք հիւանդներու յատկացուի, բնականաբար աղուոր արդիւնք մը չտար։ Անյարմարութիւն, անկանոնութիւն եւ ուրիշ չատ մը անպատեհութիւններ որոնք այդ պատճառաւ կրնան ծագիլ, բոլորովին կ'եղծեն տուելիք արդիւնքը։ Կարեւորը՝ նպատակայարմար, կանոնաւոր եւ բժշկութեան արդի պահանջներուն համապատասխանող հիւանդարան մը կառուցանելն է։ Եթէ երբեք այդ հիւանդարանը չունուի եւ հիւանդները հոն փոխադրուին, ան ատեն երբեմնի յիմարանոցն ալ՝ որ այսօր հիւանդներու պատսպարութեան կը գործածուի, կրնայ լայնօրէն բաւել յիմարներուն։

Խասպիւզի Գալֆեան որբանոցին խընամակալ Թէկեան Բարթող եւ Խաչատուրեան Կարապետ էֆ.ները, երէկ, ընկերակցութեամբ Պատրիարքարանի համարակալներէն Յարութիւն էֆ.ի, Գալֆեան որբանոց գացին եւ քննութեան մը ենթարկեցին հաստատութեան հաշիւները։

×

Բլատեան Սեպուհ, Ղուկասեան Նշան եւ Գառնակերեան Գրիգոր էֆ.ներէ կազմուած յանձնաժողով մը՝ հիւանդանոցի հոգաբարձութեան կողմէ պաշտօն ստացած է քննել հիւանդանոցին կալուածներուն վիճակը, կալուածագրերը եւ այդ մասին տեղեկագիր մը մատուցանել։ Հոգաբարձութեան նպատակն է միանգամայն

—Այդ, դրեթէ արդէն իսկ կարգադրուած է իմ ձեռքովս, այս իրիկուն։

Եւ Թէոնուառ աւելցուց կատակի չնչոտով մը։

—Ահաւասիկ թէ ինչպէս կ'անցընեմ ժամանակս, երբ ասանկ հանդէսներ կը սարքեմ։

Տարօրինակ կերպով մը ասկայն, այս խօսքերը, զարմացուցին աւելի մտահոգութիւն պատճառեցին, բան մը՝ զոր գրամատէրը չնչմարեց բնաւ։

Սիւզան՝ որ անմիջապէս հասկցաւ թէ խնդիրը իր շուրջ կը դառնայ, կը կարմրէր հետզհետէ, մինչդեռ Տիկ. ը Թէոնուառ արտասովոր խռովանք մը ցոյց կուտար, եւ իր տխուր նայուածքը կը մարէր արտեւանունքներուն դոյուելովը։

Գալով Միւսիտանի, անիկա տժգունած, խոր խորհրդի մը ճակտին վրայ, տխուր էր սոսկալի կերպով։

—Երկու ամուսնութիւններ, շարունակեց Թէոնուառ, որոնցմէ մէկը չպիտի զարմացնէ կինս, որովհետեւ այդ մասին

ընդմիշտ ապահովել իր վարած հաստատութեան յատուկ կալուածները՝ հարկ եղած ամէն անհրաժեշտ օրինական միջոցներով։

×

Պատրիարքարանը որ վերջերս Բէօթահեայի տեղապահ Մկրտիչ վարդապետ Աղաւնունիէն ընդունած նամակով տեղեկութիւններ առած էր Էսկիշէհիրի մէջ կառուցելու վրայ եղող եկեղեցիին նըկատմամբ, ի պատասխանի գոհունակութեան գիր մը ղրկեց յիշեալ վարդապետին։

×

Ասկէ առաջ, Ամերիկայի առաջնորդ Սարաֆեան Յովսէփ եպիսկոպոս իր Վիճակին մէջ գտնուած եկեղեցիներու մատակարարութեան համար կանոնագիր մը պատրաստած էր։ Այս անգամ, Սարաֆեան եպիսկոպոս իւրաքանչիւր քաղաքի հոգաբարձութիւնները հրաւիրեր է որ իր նախագահութեան ներքեւ խորհրդակցութիւն մը կատարեն, վերջնական ձեւ մը տալու համար այդ կանոնագրին։

×

Ինչպէս գրեցինք ասկէ առաջ, վաղը, Պէշիկթաշի մէջ, Գնէլ Ծ. վարդապետի նախագահութեամբ տեղի պիտի ունենայ Թաղ. խորհուրդի ընտրութիւնը։

×

Յունիս 22ին Բաղէշի մէջ մեռեր է բարեսէր անձնաւորութիւն մը, Շաղիկեան Մհտ. Ղարիբջ՝ն ազգ, որուն բրած նուիրատուութեանց մէջ մասնաւորաբար կը յիշատակուի Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանին յատկացուցած 500 ոսկին։ Յիշատակելի են նաեւ Բաղէշի Գոմայ վանքի հիւրանոցներուն շինութիւնը, ինչպէս նաեւ նոյն վանքին թողուցած կարգ մը կալուածները։ Հանգուցեալը կենդանութեանը կտակ մըն ալ ըրեր է Բաղէշի աղքատիկ ուսանողներուն եւ որբերուն համար։ Ի յարգանս իրեն, տեղւոյն առաջնորդարանը փառաւոր յուղարկաւորութեամբ մը զինքը առաջնորդեր է իր վերջին հանգստարանը։ Մհտ. Ղարիբջ՝ան ազգ կայս. կառավարութեան կողմէ գնահատուած էր իր բարեսիրութեան համար, եւ Սանիյէի ասոլիճանին արժանացած։

×

Ինչպէս յայտնի է, Եկեղ Գուլէի երկաթուղիի կայարանէն մինչեւ մեր ու Յունաց հիւանդանոցները՝ ճամբան չատ անյարմար է երթեւեկի եւ հանդիսատեսակէտով։ Զմեռը, անձրեւ տեղացածին պէս անկարելի կ'ըլլայ այդ ճամբէն անցնիլ, որովհետեւ ամբողջովին ցեխով ու ջուրով կը ծածկուի։ Իսկ ամառն ալ մէկ բիտամա բարձրութեամբ փոշի բոլորովին տաժանելի կը դարձնէ անցուդարձը։ Այս անպատեհութեանց առաջը առնելու համար մեր հիւանդանոցին հոգաբարձութիւնը ասկէ առաջ քանիցս աշխատեցաւ համաձայնութեան մը յանգիլ Բաւմգէլի երկաթուղիներու ընկերութեան հետ, Դպրոցը Զէյմէ, հիւանդանոցին առջեւ կայարան մը հաստատել տալու համար։ Հոգաբարձութեան այդ ջանքերը անպտուղ մնացած էին, անկարելի եղած էր համաձայնութեան մը յանգիլ։ Այս անգամ, մեր հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը՝ Յունաց հիւանդանոցին հոգաբարձութեան հետ խորհրդակցելով, որոշեր է միասին շինել այդ ճամբան։ Երկու կողմէն արդէն իսկ ճարտարապետներ կարգուեր են եւ առաջին քննութեան մը ենթարկուեր է ճամբան։ Փոխադարձաբար ըլլալիք ծախքերը չեն որոշուած տակաւին։

×

Վանայ մէջ վարչական ու դատական պաշտօններու կոչուած են հետեւեալ ազգայիները։ — Գալուստ էֆ. Ճիսէֆեան՝ Իտարէի ժողովին անդամ։ Մարգար էֆ. Գարասէֆէրեան՝ Իսթինտիր Հուդուգին։ Գրիգոր էֆ. Շաղօեան՝ Իսթինտիր Ճէզային։ Դաւոյթ էֆ. Պարսամեան՝ Պիտաեէմիր Հուդուգին։ Նաեւ Շաւարեան Թուլէն էֆ. Սանտրգ Էֆմինի ընտրուած է։

×

Ամերիկա գտնուող ազգայիններ, գրութեամբ մը փոփոք յայտներ են առաջնորդ Սարաֆեան եպիսկոպոսի որ իրենց պղտիկ գաւակներուն Հայերէն լեզուն սորվեցնելու համար յարմար կարգադրութիւն մը ըլլայ։

×

Հինգշաբթի առաւ., Բանկալթիի Մխիթարեանց վանատան եկեղեցւոյն մէջ գողութիւն մը կատարուեր է։ Գողցուած են բաւական մեծ արժէք մը ներկայացնող եկեղեցական անօթներ։

ԿԱՐԴԱՑԷ՞Ք

Անգլերէնի եւ Ֆրանսերէնի հմուտ երիտասարդ մը պատրաստ է մասնաւոր դասեր տանձնել, գոհացուցիչ պայմաններով։ դիմել ԾԱՂԻԿի խմբագրութեան Լաւագոյն յանձնարարականներ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐԱՊԵՏԸ ԳԱՆՁԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԼՕՐՏԻ ՊԱՇՏՕՆԸ

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՓՈՓԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՄԷՋ

Օրէ օր աւելի յստակ կերպով կը շեշտուի սա պարագան թէ, Անգլիոյ նոր նախարարապետը կ'ուզէ կարգ մը նոր մարդիկ հաւաքել իր շուրջ։ Իրաւ է թէ ամէնէն կարեւոր պաշտօնները ունեցող անձնաւորութիւնները իրենց պաշտօններուն զլուխը պիտի մնան, բայց երկրորդ կարգի քաղաքագէտներուն մէջ, բաւական ընդարձակ փոփոխութիւններ պատրաստուելու վրայ են, որոնք հետզհետէ գործադրութեան պիտի դրուին, մինչեւ աշուն բոլորովին աւարտած ըլլալու պայմանաւ։ Զանազան երկրորդական քաղաքագէտներու պաշտօններուն փոփոխութեանց մասին չրջած զրոյցներուն նըկատմամբ, հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հեռագրուին.—

ԼՈՆՏՈՆ, 15 յուլիս. —Նախարարապետ Արթիւր Պալֆուր, երէկ թագաւորէն ունկնդրութեան ընդունուեցաւ, որ իրեն տուաւ կնքապետի պաշտօնին կնիքը։ Լորտ Սալիսպուրիի հրաժարմամբը այս արդէն առանց թաշակի պաշտօնը բաց մնացած էր, որ նմանապէս կը յանձնուի Պալֆուրի Բազմաթիւ զրոյցներ կը շրջին, դահլիճի կարգ մը անդամոց փոփոխութեան մասին, որ սակայն մինչեւ աշուն կրնայ ձգձգուիլ։ Ամէնէն աւելի հետաքրքրութիւն յառաջ բերող խնդիրը սա է թէ, Պալֆուրի տեղ ո՛վ պիտի նշանակուի գանձային նախարարութեան իրր առաջին լորտ։ Կարեւոր անձնաւորութիւններ սա կարծիքէն են թէ, նախարարապետութեան քով իրր ամէնէն կենսական պաշտօնը հաւանականաբար պիտի առաջարկուի Ծողէֆ Զէմպըրլէյնի, ինչ որ փափաքելի բան մըն ալ պիտի ըլլար, քանի որ ատով, այժմու գաղթական նախարարը կարող պիտի ըլլար իր կայսերական մաքսային քաղաքականութիւնը գործադրել։ Գանձային նախարարութեան առաջին լորտի պաշտօնին համար, Զէմպըրլէյնի հետ կը յիշուին նաեւ լորտ Ճորճ Հէմիլտընի եւ Առնոլդին Զէմպըրլէյնի, ինչպէս նաեւ Բիլիֆ նախարարին եւ Ճէյմս ԼոուԹըր երեսփոխանին անունները։ Ասկից զատ, քաղաքական չրջանակներու մէջ ընդհանրապէս սա կարծիքը կայ թէ, գանձային մէջ ուրիշ փոփոխութիւններ ալ հաւանական է որ տեղի ունենան։ Սա համոզումը կայ նաեւ թէ Հալսպրրիի տեղ պիտի նշանակուի պատերազմութեան այժմու ընդհանուր դատախազ Սըր Բոպէրդ Ֆինլէյ եւ Լէնքէսդրրի դրքսութեան վարչութեան պետն ալ՝ լորտ Ճէյմս օֆ Հիրֆորդ պիտի հրաժարի։ եւ իբր ապահով կը նկատուի սա պարագան ալ որ Զէմպըրլէյնի որդւոյն եւ Իրլանդայի նախարար Ճորճ Ուինդհէմի համար պաշտօններ պիտի ըլլան գանձային մէջ։ Իրլանդայի փոխարքային պիտի յաջորդէ Մարլպորուի դուքը, իսկ Հնդկաստանի փոխարքային՝ այժմու թղթատարութեան ընդհանուր անօրէն լորտ Լոնտոնդէրրի։ Իսկ գալով Հնդկաստանի արդի փոխարքային՝ լորտ Քրրզընի, անիկա պիտի յաջողէ լորտ Ճորճ Հէմիլտընի, որ իր կարգին նոր պաշտօն մը պիտի ստանձնէ։ Ասոնցմէ դուրս կարդ մը փոփոխութիւններ տեղի պիտի ունենան նաեւ նախարարութեանց խորհրդականներու պաշտօններուն մէջ։ Թայմզ կը յայտարարէ թէ, Զէմպըրլէյն մտադիր չէ իր գաղթային նախարարութեան պաշտօնը ուրիշ պաշտօնով մը փոխանակել, եւ կը յարէ թէ գանձային նախարարութեան առաջին լորտի պաշտօնին ամէնէն յարմար անձն է, այժմու պատերազմական նախարար Պրոտրիք։ Այն լուրը թէ, Պալֆուր լորտերու ժողովը պիտի կոչուի, իրաւցէ չրջանակներու մէջ անհաւանական կը նկատուի։ Իսկ միւս կողմէ, երեսփոխանական ժողովին մէջ Զէմպըրլէյնի ազդեցութեան չատնալը, ապահով իրողութիւն մը կը նկատուի։ Զէմպըրլէյն, ինչպէս երէկ հեռագիրներն ալ ծանուցած էին, հինգշաբթի օրը ներկայ գտնուեցաւ Պալֆուրի նախագահութեամբ կազմուած նախարարաց խորհուրդին, եւ ուրբաթ օրն ալ (երէկ), նախագէս որոշուած գաղթային համաժողովին նախագահեց։

★ Էտուըրտ թագաւորը Սալիսպուրի մարքիզին չնորհեց Վիքթորիա պատուանշանին ականակուռ մեծ խաչի աստիճանը։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Երէկ հեռագիրը հաղորդեց արդէն թէ Իտալիոյ Էմմանուէլ թագաւորը չատ նպաստաւոր տպաւորութիւններու ներքեւ, հրաժեշտի ողջոյն առաւ Նիքոլա Զարէն։ Այս առտուան թղթարկերով մայրաքաղաքս հասած վիեննական թերթերու մէջ կը կարդանք հետեւեալ մանրամասնութիւնները, Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին, Ռուսիա ըրած այցելութեան վերջին օրուան նկատմամբ.—

ԲԵՌԵՐԱԳՈՒՐԳ, 16 յուլիս. —Ռուսիոյ կայսրը, լիթուանական նիզակաւորներու 14րդ գունդին պետ անուանեց Իտալիոյ Էմմանուէլ թագաւորը։

ՔՐՈՆՇԹԱՏ, 16 յուլիս.— Այսօր կէս օրէն առաջ, 11ին ատենները կայսերական Այէքսանտրա զբօսանաւը, իր մէջ ունենալով Նիքոլա Զարը եւ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը, Բէղէրհոֆէն տեղ ժամանեց։ Պղտիկ նաւակալքին մէջ կը գտնուէր իտալական Քառլօ Ալպերտօ մարտանաւը։ Այէքսանտրա զբօսանաւը մեծ կայմին վրայ պարզած էր կայսերական եւ թագաւորական դրօշներ։ Քառլօ Ալպերտօ, ինչպէս նաեւ ռուսական չորս զրահապատ նաւեր եւ 20 թորփիլանաւեր դրօշակներով զարդարուած, եւ իտալական դրօշն ալ իրենց մեծ կայմին վրայ կրելով, կայսերական դրօշը ողջունեցին Թնդանօթի 31, իսկ թագաւորական դրօշը 21 հարուածներով։ Իտալական մարտանաւուն երաժշտախումբը հնչեցուց ռուսական ազգային երգը։ Ռուսական երաժշտախումբերն ալ նուագեցին իտալական թագաւորական քայլերգը։ Բոլոր մարտանաւերուն նաւաստիները երիցս «կեցցէ՞» աղաղակեցին։ Իտալիոյ թագաւորը ընկերակցած իր հետեւորդներով Այէքսանտրա զբօսանաւէն կուրով մը, որ թագաւորական դրօշը պարզած էր, գնաց Քառլօ Ալպերտօ յածանաւը։ Թագաւորը այս միջոցին կը կրէր իտալական զօրավարի պղտիկ համազգեստը, առանց նշաններու։ Երբ Էմմանուէլ թագաւորը ոտք դրաւ Քառլօ Ալպերտօ յածանաւուն վրայ, թագաւորական դրօշը պարզուեցաւ եւ նաւաստիները, երեք անգամ կեցցէ աղաղակեցին։ Նոյն միջոցին Նիքոլա կայսրը, ռուս ծովակալի համազգեստ հագած, չոգեշարժ կուրով մը հասաւ Քառլօ Ալպերտօ յածանաւուն առջեւ։ Էմմանուէլ թագաւորին հրամանին վրայ, վարառնուեցաւ թագաւորական դրօշը եւ պարզուեցաւ կայսերականը։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը յածանաւուն սանդուղքին վրայ դիմաւորեց կայսրը, որուն ընկերացած էին մեծ իշխաններ եւ հետեւորդներ։ Այս ողջոյնէն վերջ, Քառլօ Ալպերտօ, թնդանօթի 31 հարուածներ արձակեց ի պատիւ Զարին։ Նիքոլա կայսրը նաւ մտնելուն, անցաւ բարեւի կեցող նաւաստիներուն առջեւէն։ Յետոյ սերտ կերպով ողջունեց իտալական դեսպան կոմս Մոռան, իտալական զինուորական կցորդը, եւ անթել հեռաձայնի հնարողը Մարքոնին։ Նիքոլա կայսրը եւ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը, յածանաւը լաւ մը աչքէ անցընելէ եւ ծովակալ Միռաղելոյի այցելութիւն մը տալէ յետոյ, ընկերակցութեամբ մեծ իշխան Ալէքսիսի եւ Բէղրը Նիքոլայեվիչի, ինչպէս նաեւ զօրավարութիւնապահ, իշխան Տոլկորուքիի, իտալական դեսպանին եւ երկու կողմերու հետեւորդներուն, դացին ամէնէն վերջի կամրջակին վրայ, ուր հաստատուած է Մարքոնիի անթել հեռագրի գործիքը մը։ Նմանօրինակ գործիք մըն ալ կայ նաւուն յառաջակողմի կամրջակին վրայ։ «Կեցցէ Ռուսիոյ կայսրը, կեցցէ Իտալիոյ թագաւոր» հեռագիրը, նոյնն վեհափառութեանց ներկայութեանը, յառաջակողմի կամրջակին վրայ գտնուած գործիքէն ընդունեց, նաւուն ամէնէն վերի կամրջակին վրայ հաստատուած գործիքը։

Նիքոլա Զարը իր գոհունակութիւնը յայտնեց Մարքոնիի, որուն առթիւ իտալացի հնարիչը Ռուսիոյ կայսեր ներկայացուց, երկու օր առաջ Լիզասի գլուխէն հասած անթել հեռագիրներ։ Ասոր վրայ երկու վեհապետները եւ մեծ իշխանները ծովակալին ընդունելութեան սրահը գացին, ուր չամբանեա հրամցուեցաւ։ Նիքոլա Զարը ծովակալին կենացը, ինչպէս նաեւ այդ հիանալի մարտանաւուն եւ ամբողջ իտալական տարմիդին համար բաժակ պարպեց։ Քառլօ Ալպերտոյի մէջ մէկ ժամ մնալէ յետոյ, Ռուսիոյ կայսրը եւ Իտալիոյ թագաւորը, իրենց հետեւորդներով մեկնեցան նաւէն, ռուսական չոգեշարժ կուրով մը, որ երկու վեհապետներուն ալ դրօշները պարզած էր, եւ գացին կայսերական Բեւեռալին Աստղ զբօսանաւը, զոր Էմմանուէլ թագաւորը աչքէ անցուցի Յետոյ Նիքոլա Զարը եւ Էմմանուէլ թագաւորը, նաւահանգստին մէջ գտնուող բոլոր նաւերուն եւ Քրոնշդատի ամրոցներուն թնդանօթի ողջոյններուն ներքեւ, Այէքսանտրա զբօսանաւով Բէղէրհոֆ վերադարձան։ Դրօշակի նշաններով Նիքոլա կայսրը իտալական մարտանաւերուն չնորհակալութիւն յայտնեց։ Իտալիոյ թագաւորն ալ նոյն եղանակով չնորհակալութիւն յայտնեց ռուսական ծովմիջին։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Յուլիս 16ին հրատարակուած բժշկական տեղեկագիրը կը յայտնէ թէ Էտուըրտ թագաւորին աղէկ եկաւ Լոնտոնէն Քօուիս ճամբորդութիւնը։ Տեղ տեղ փոխադրուիլը հիւանդին բնաւ չի վնասեր։ Լաւ գիշեր մը անցուց։ Իր ընդհանուր օրպիսութիւնը խիստ գոհացուցիչ է։ Թագաւորը օրի եւ տեղի փոփոխութեամբ մեծապէս հանգստացաւ։ Թագաւորին ընկողմանելու անկողին, յուլիս 15ի կէս օրէն վերջը, 2 ժամու չափ նաւուն բացօթեայ կամրջակին վրայ փոխադրուեցաւ։

★ Պրիւսէլէն 16 յուլիս թուականով կը հեռագրուի թէ, Սրայէն հասած լուրերու համաձայն, Պելճիքայի թագուհին առողջական վիճակը կը շարունակէ ժտաղութիւն պատճառել։ Թագուհին չատ տկարացած է։ Հակառակ թագուհիին առողջութեան բոլորովին խախտած ըլլալուն, բժիշկները արտօնեցին որ անիկա, աթոռ կառքով մը անտառին մէջ պտոյտ մը ընէ։

★ Քարլսվիցէն յուլիս 16 թուականով կը հեռագրուի թէ, սերպիական եկեղեցական համաժողովին գումարման առթիւ, ի փոխարէն համաժողովին թագաւորին մատուցած ուղերձին, Նորին Վեհափառութիւնը իր թագաւորական քոմիսէրին միջոցաւ՝ իր գոհունակութիւնը յայտնեց համաժողովին գործունէութեանը համար։

★ Լոնտոնէն կը հեռագրուի թէ Զէմպրրլէյն մինչեւ շաբաթ (այսօր) մտադիր է Լոնտոնէն հեռանալ ատենուան մը համար։

★ Սոֆիայէն կը հեռագրուի թէ, Պուլկարիոյ նախորդ վարչապետ Թէոտոր Իվանչով, ծանրապէս հիւանդ է։

★ Եղած հարցման մը գրաւոր կերպով պատասխանելով, Անգլիոյ պատերազմական նախարար Պրոտրիք կը հաղորդէ թէ, այն պատերազմական գերի Պոէրները, որոնք հաւատարմութեան երդումը ընելու պատրաստ են եւ օրապահիկի համար անհրաժեշտ միջոցները ի ձեռին ունին, կարող պիտի ըլլան իրենց ծախքով հարաւային Ափրիկէ վերադառնալու համար արտօնութիւն ստանալ, պայմանաւ որ այդ մասին հաւանութիւն ցոյց տան, վերին գոմիսէր լորտ Միլնէր եւ Պոէր գերիներ գտնուող բանակետներու հրամանատար սպաները։ Պոէր գերիները կարող են նաեւ ուրիշ տեղ ալ երթալ, բայց ատով կառավարութեան ծախքով հայրենիք փոխադրուելու իրաւունքը կը կորնցնեն։ Յետոյ, եթէ նոյն այդ Պոէր պատերազմական գերիներ, առանց հաւատարմութեան երդում ընելու իրենց գտնուած տեղէն մեկնին, այն ատեն այլեւս չեն կրնար հարաւային Ափրիկէ վերադառնալ։

★ Ինչպէս հեռագիրներն ալ հաղորդեցին, Սգէյն Բէյրդաունէն դէպի Անգլիա ճամբայ ելած էր յուլիս 16ին, ընկերակցութեամբ իր ընտանիքին։ Սթէյն ծանրապէս կը տառապի աղիքի հիւանդութենէ։

★ Նիւ-Եորքէն կը հեռագրուի թէ, Բարք Սիդիի (Ուգան) մտերը հանքի մը երկու մեծ վառօդի մթերանոցներուն մէջ զորաւոր պայթում մը տեղի ունեցաւ։ Պայթումի միջոցին հանքին մէջ կը գտնուէին 150 գործաւորներ։ Աղէտքէն վերջ ցարդ կարելի եղած է 27 դիակներ եւ 21 ծանրապէս վիրաւորուած հանքագործներ հանել։ Կը վախցուի որ վառօդի պայթումէն յառաջ եկած հրդեհ տարածուի նաեւ մօտակայ հանքին վրայ, որուն մէջ 100 հոգի կ'աշխատին։

★ Կալկէսի իշխանը, յուլիս 16ին, ընկերակցութեամբ Փորթսկալի դեսպան Տէ Սալէրալի, Բոմբա գնաց, Էտուըրտ թագաւորին այցելութեան համար։

★ Ռուսիոյ կայսրը, կովկասեան հեծելազօրներու զօրաբաժնին հրամանատար անուանեց Լուի Նարոլէոն իշխանը, որ հրամանատարն էր անձնապահ Ուլաններու զօրագունդին։

★ Պելգրատի կէս-պաշտօնական Տուէվնիք թերթը կը գրէ թէ արտաքսմանի մէջ, Սերպիոյ կառավարական պաշտօնեաներու տմսականներուն զեղչուելուն նկատմամբ չրջած զրոյցները անհիմն են եւ կը յարէ թէ երկաթեայ կացութեան բարւոքման համար կառավարութիւնը ուրիշ կարեւոր միջոցներ ունի ձեռք առնելիք։

★ Պուլկարական խորհրդարանը, ընդունեց Ֆէրտինանտ իշխանի անձնական զանձուն ներկայ տարուան պիտանիքն։

★ Նոր-Զէլանտայէն կը հեռագրուի թէ, Ռոտորուայի մտնեքը։ Վայմանիու հրաբուխը սոսկալի կերպով բորբոքած է։ 800էն մինչեւ 900 ոտք բարձրութեամբ ջուրի սիւն կը ժայթքէ դուրս։

★ Ռուսական Լուկա գետին մէջ ճամբորդներու չոգենաւ մը ընկղմելով, 30 հոգիներ խեղդուեցան։

★ Բեթերսպուրկի մէջ, յուլիս 16ի երեկոյին, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամտորֆ կոմսին, ի պատիւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Բոնէդդիի տուած հացկերոյթին, ի բաց առեալ երկու արտաքին գործոց նախարարները, ներկայ գտնուեցան նաեւ Ռուսիոյ եկմական նախարար Վիդէ, իր կնոջը եւ աղջկանը հետ, զօրավարութիւնապահ Տոլկորուքի իշխանը, արտաքին գործոց նախարարութեան բաժանմանց տնօրէնները, իտալական դեսպանը կնոջը հետ, իտալական դեսպանատան բոլոր անդամները, Ռուսիոյ Հռոմի եւ Պոլսոյ դեսպանները եւ ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։

★ Մանիլայի մէջ գումարուած ամերիկեան զինուորական դատարանը, որ զօրավար Սմիթը դատելու պաշտօն ունէր, անոր Փիլիպպէաններու մէջ գործած անգթութեանցը համար, յանցաւոր յայտարարեց զօրավարը եւ որոշեց, բարձրագոյն իշխանութեան միջոցաւ յանդիմանել զինքը։ Նախագահ Ռուզվէլտ զօրավար Սմիթի հաղորդեց յանդիմանութեան գիր մը եւ հանդիսատի կոչեց զինքը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՑՍՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 յուլիս.— (Պաշտօնական). —Էտուըրտ թագաւորին թագադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ օգոստոս 9ին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սըր Արթիւր Լօուլի, Թրանսվալի փոխ կառավարիչ նշանակուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Այս առտուան բժշկական տեղեկագիրը կը հաստատէ թէ թագաւորին առողջական վիճակը մեծ յառաջդիմութիւններ կ'ընէ դէպի լաւացում։ Օդի փոփոխութիւնը ամէն կերպով նպաստաւոր եղած է թագաւորին։ Ն. Վեհափառութիւնը լաւ կերպով մը կը քնանայ միշտ։ Օրուան մեծ մասը կ'անցընէ նաւուն կամրջակին վրայ հաստատուած բացօթեայ անկողնի մը վրայ։ Յաջորդ բժշկական տեղեկագիրը երկուշաբթի առտու միայն պիտի հրատարակուի։

ԲԱՐԻԶ.—Նախարարաց խորհուրդին այսօրուան նիստին մէջ, նախարարապետ Պ. Բոմպ յայտարարեց թէ չարտօնուած միաբանութեանց փակումը ոչ մէկ միջադէպի տեղի տուած է։

ԷՅՏՖԻՒՆԸՆ.—Իտալիոյ թագաւորը ցորեկէն առաջ Վիրպալէն հասաւ, եւ 30 վայրկեանի չափ դադար առնելէ վերջ մեկնեցաւ՝ առանց էյտքիւնէն կանգ առնելու։

ԼԻԶՊՈՆ.— Տոգթ. Լէյտս այսօր հոս հասաւ։ Ուզղակի Թրանսվալ պիտի մեկնի։

ՄԱՏՐԻՏ. — Եկմական նախարարը այսօր ստորագրեց կառավարութեան եւ Սպանիոյ պանքային մինչեւ կնքուած համաձայնութիւնը։

ԲԱՐԻԶ. —Օսմ. դեսպան Միւնիր Պէյ այս առտու Պրիւքսէլ մեկնեցաւ քանի մը օրուան համար։

ԼՈՆՏՈՆ. —Զանզիպարի Էմիրը մեռաւ այս առտու։ Ծնած էր 1853ին, եւ պաշտօնի անցած էր 1896 օգոստ. 27ին։

ՊԷՐԼԻՆ. —Կ'ըսեն թէ Վիլհելմ կայսրը, օգոստոսի սկիզբները Անգլիա երթալով Էտուըրտ թագաւորին պիտի այցելէ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 18 յուլիս.—Նախկին վարչապետ Պ. Մելին ընտանեկան վիշտերու հետեւանքով, կը հրաժարի հրապարակագրական ասպարէզէն, կը թողու «Լա Ռէբիւպլիք» թերթին անօրէնութիւնը։ Երեսփոխանական ժողովին մէջ ալ ազգայնականներու պետ չպիտի ըլլայ այլեւս։

ԲԱՐԻԶ.—Այս գիշեր Սէն-Սիրի զինուորական վարժարանին մէջ խորտնկէցի մը փորձը կատարուելու պատուն. եղած անզգուշութեան մը հետեւանքով ուսանող մը մեռաւ եւ ուրիշ մը վիրաւորուեցաւ։

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՏԱԲԱԶԱՐ

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտ. 10ին, (Ն. Տ.) Դր։ Գիշերօթիկներու տարեթոչակն է 12 Օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է վճարել Սեպտ. սկիզբը, եւ միւս կէսը Յունվարի սկիզբը։ Դաշնակի դաս առնողները 3՝ իսկ երգեհոնի դաս առնողները 1½ ոսկի աւելի կը վճարեն։

Վարժարանին յայտագիրը փափաքողներուն ձրի կը ղրկուի։ Բանակցութեանց համար դրել առ Տոքթ. Ս. Գալֆաֆեան, Ատենապետ Խնամակալութեան, Ատաբազար։

3—10

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 5 Ցուլիս			
Օսմ. Գրան. Սէռի Դ. Օ.Ն.	3	14	1/2
Ամէնէն բարձր գին »	30	37	1/2
» վար գին »	3	12	—
Ալիվրէ »	—	—	—
Բուլղէլի երկաթղ. Ֆր.	114	25	—
Ամէնէն բարձր գին »	11	25	—
» վար գին »	114	—	—
Թրանսվալ »	134	—	—
Ամէնէն բարձր գին »	134		—
—			
8 օրուան Գոնսոլիտ	360	—	—
8 » Երկաթուղի	3	—	—
ԲԱՅՈՒՄ, 6 Ցուլիս			
Օսմ. Գրան. Սէռի Դ. Օ.Ն.	30	14	—
» ժամ 5ին «	30	16	—
Բուլղ. երկաթուղի Ֆր.	114	75	—
» » ժամ 5ին »	114	87	1/2
—			
Թուղթ Թիւրք Ռէժի	14	25	
Սիկարէթ, Սէռի A	0	19	—
» » B	0	19	—
Պանգ տը Մէթէլին	8	32	—
Ագպոն առ Թրամուէյ	5	2	—

Ժուրնան	1	35	—
Սօսիէթէ ա'Ասիւրանս	3	75	—
Գրէսթի ժէնէրալ	0	10	—
Սօս. Օթ. տը Ֆիլ է տթ Ֆ	18	5[illegible]	—
Ագպոն Գոմմերսիալ	0	[illegible]09	—
Թոպագ Գոլբոլրէշն	0	8[illegible]6	—
Անթրբրիզ ժէնէրալ	0	[illegible]6	—
5% Հելլէնիք 1881	202	—	—
Պանգ Նասիոն. Ցուն.	419	—	—
Լոբիիւմ	7[illegible]	50	—
Թրանսվալ	140	—	—
Պոլսոյ Գարաֆի Ընկ.	495	—	—
Տէրքոյի ջրի Ընկ.	26[illegible]	—	—
Թրամվէյի Ընկ.	492		—
Քրէտի Ֆոնսիէ Լիոնէ.	263	50	—
Անատոլու Երկաթ.	1[illegible]	30	—
—			
ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	10	—	3/8
» » » չէք	11[illegible]	—	1/8
Բարիզ » »	23	02	1/4
» » » չէք	22	83	1/4
Պերլին անտոկոս չէք	1[illegible]	60	—
Գուրան Ամստրիական	21	80	—
—			

ԴՐԱՄՆ. ԸՆԹԱՑՔԸ			
Անգլ. Ոսկի	110	05	—
20 ֆրանգնոց	87	24	—
20 մարքնոց	107	10	—
Ռոլ Լիբերիալ	90	—	—
Քրիմից	51	08	—
Մէճիտիէ արծաթ	108	92	—
Մէճիտիէ քառորդ	107	30	—
Մէճիտիէ մանրուք	103	30	—
Պէշլիք	105	30	—
Մէխիլիք	102	—	—
Բուլղի արծաթ	6[illegible]	2	—
Շիլին	109	10	—
Ֆր. արծթ. Ֆրնս.	8[illegible]	10	—
» » բուռնկն.	86	10	—
» » իտալկն.	82		—
Ռէճինա	09	—	—
Բուլղի թղթագրամ	8	60	61
Ֆլորին »	5	7[illegible]	—
Մարք »	107	20	
Տրաքմի »	35	80	
Անգլ. ոսկի »	110	5[illegible]	—
Ֆրանս. » »	87	25	
Բուռնկն. » »	86	30	—
Գուլդ. » »	86	20	—
Իտալ. » »	85	20	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 18 Ցուլիս			
3% Ֆրանսկն.	100	77	—
3½% »	102	07	—
Օսմ. Գրան. D	28	25	—
Բուռ. երկ.	117	50	—
Օսմ. Ռէժի	325	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	550	—	—
Օսմ. Մաքս	528	—	—
Օսմանիէ	434	50	—
Բէրիորիթէ Թիւրք	—	—	—
Քրէտի Լիոնէ	—		—
5% Իտալական	102	-	—
Սպանիական արտաքին	81	12	—
Թէմգէքի փոխառութ.	460	—	—
Սելանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	2	2	—
Գասապա երկթ.	375	—	—
Թրանսվալ Գրան.	136	50	—
Ռուսական 1890	—	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	25	16	—

Լոնտոն, 18 Ցուլիս			
Անգլ. Գրան.	95	75	—
Օսմ. Ռէժի B	54	—	—
» C	29	75	—
» D	28	—	—
Օսմ. Պանգա	12	37	—
Էժիպտիէն Իւնիֆիէ	11[illegible]	50	—
Տօմինիոն	106	—	—
Ֆլորէնի երկաթուղի	14	50	—
Գասապա »	83	—	—
5% Իտալական	—	—	—
5% Հելլենական 1881	30	50	—
Թանսի »	32	—	—
Մոնտէօլ »	43	50	—
Իռլանական 1890	—	—	—
Գուլկար 1888 6%	94	—	—
Թրանսվալ Գրան.	05	37	—
Փոխառութ. Բարիզի վրայ	25	33	—
—			

Վիեննա, 13 Ցուլիս			
Բուռ. երկթ.	111	—	—
Օսմ. Ռէժի	293	—	—
Փոխն. Լոնտոնի վրայ	240	—	—
—			
Ղրիմխկ, 18 Ցուլիս			
Գանթ Օսմ. Սէռի D	28	05	—
Բուռ. երկաթուղի	116	25	—
—			
Պերլին, 18 Ցուլիս			
Բուռ. երկաթուղի	113	60	—
Բուլղի (100ը)	216	10	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	34	1/2
—			

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՒԴԱՅ
ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐ ՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼ ԴԻՄԵՑԷՔ
Պոլիս, Ոսկերչաց Շուկայ
Մեծ–Փողոց թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած զուարդներ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ եւ արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չարաթական հարիւրին 5 վճարում
Կանխիկ գնողին համար հարիւրին 5 զեղչ
Գործածուած զոնարեղէնները եթէ վնասուած չեն, հարիւրին 10 զեղչով եւս կ'առնուին

ԱՌԱՔԱՏ
ԹԱՇ-ՏԷԼԷՆԻ ՋՈՒՐ
ՀԱՄԵՂ ԵՒ ԱՒՈՂՋԱՐԱՐ
ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԱԾ ՈԼՈՐ ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ ԱՆԽՏԻՐ
ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ
ԵՐԿՈՒ ՏԵՍԱԿ ՊԱՏԻՎ ՇԻՇԵՐՈՒՆ ԵՒ ՃԵՐՄԱԿ ՀԱՄԱՐՆՈՑՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
Մասնաւոր կնիքներով եւ եքիքեքներով զոցուած
ՋԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵԷՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է
Գալաթիա, Եկը Այթր Ճամիի կողմը, Խրիսովէրկի խանին տակ, թիւ 5
ՕՀԱՆ ՔՈՒԼԱՖԵԱՆ Էֆ.Ի ԽԱՆՈՒԹԸ

ՏՈՔԹ. Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ
Բերա, Մեծ-Փողոց, Կալաթա Սերայի դպրոցին դէմ, թիւ 200
Գշ. Եշ. Շբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½։
Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԱՄԷՆՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԿԱՐԵՒՈՐ

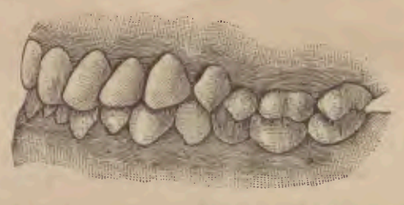

ՏՕՔԹ. Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ՝ իր պատ. յաճախորդաց կրկնակի խնդրանաց գոհացում տալու համար, ատամնաբուժական դարմանատուն մը հաստատած է՝ Բերա, Աղա Ճամիի կողմը, Լիւքսէմպուրկ սրճարանին կարգը 124 թիւ տունը՝ ուր այցելուները կ'ընդունի ամէն օր՝ առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Կը բուժէ ամէն տեսակ ակռայի եւ լինտի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաեւ փտած ակռաներու ամենատարբեր ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով, ոսկիով, բլոմբինով, կիսուռածով եւ ուրիշ չատ մը տոկուն մեթոտներով կը լեցնէ զանոնք կարճ ժամանակամիջոցի մէջ. առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածելու եւ բնաւ անհանգստութիւն չպատճառելու պայմանաւ։

Ոսկիի, բլոմբինի եւ քաուչուքի վրայ բոլորովին նոր մեթոտով, կը լինէ նորը, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն ակռաներ յար եւ նման բնականին։ Փտած եւ կոտրտած ակռաներու արմատները առանց հանելու եւ առանց ամենափոքր ցաւ մը զգացնելու, նորմտար եւ կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ եւ ոսկիէ «քուռոններ», որոնք բնականի նման կը գործածուին, եւ հանելու, մաքրելու, դնելու եւն. ձանձրութիւնները չունին։

Շատ փտած եւ խանգարուած ակռաներ ու լինտերու մէջ անյայտացած ակռաներու արմատները թմրեցուցիչ եւ սառեցուցիչ գեղերով կը հանուին ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։

Դեմքի ձեւաւորութիւն, կատարեալ ծամողութիւն եւ յստակ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

ԳԻՆԵՐԸ չափաւոր
Աղքատաց ձրի դարմանում

ԱՊԱՌԻԿ ՄԻ՛ ՈՒԶԷՔ ԶՊԻՏԻ ՏԱՄ
ԱՊԱՌԻԿ ՄԻ՛ ՈՒԶԷՔ ԶՊԻՏԻ ՏԱՄ

ՀԱՅ ՍՆՏՈՒԿՃԻ ՄԱՓՈՒՏ ԳԼԼԸՃՃԵԱՆ
Էսկի-Զապիէ
Ճամբորդներու համար 5% զեղչ
Ամուսիններու համար 10% զեղչ
Աղջիկներու համար 50% զեղչ
Զարս անգամ կարգուողներուն
ՋՐԻ

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺԱՐ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
Եանցի զարեջրատան վրայի յարկը
(ճիշդ Զըպուքճեանց դէմն)

Ամենատատիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմել եւ լուծուած վերադառնալու պայմանաւ։
Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, գէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։
Թմրեցուցիչ գեղերու եւ ամենատարբերագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։
Զմոնները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։
Ց. Գ. Վերջ մը տալու համար Ցաճախորդաց զանգատներուն, հրապարակաւ կ'ազդարարենք թէ Մենք Պոլսոյ կողմը մասնա իւղ ՉՈՒՆԻՆԵՐ։
Ն—58-100

ԳՐԱՏՈՒՆ ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կ. Պոլիս, 60, Էսկի Զապիէ ճատտէսի, 60

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 1902 ՏԱՐԻՈՅ
Զապէլ Հ. Ասատուր (Սիպիլ).—ՅՈՒՔԵՐ, fleurpuածներ, 90 էջ. . . . . 5 ղրշ.
Նոյն, vergé թուղթի վրայ . . . . 10 »
Զմայլելի քերթուածներու հատորիկ մը—հեղինակին բոլոր տպուած եւ անտիպ գործերը — տպուած սքանչելի թուղթի վրայ, զարդարուած նոր ոճով —modern'style — գլխազարդերով, մանաւանդ ամենասիրուն գունաւոր կողքով մը, այնպէս ինչպէս տակաւին ոչ մէկ հայերէն գիրք տպուած էր, անաւարկ այս հատորը որ աչքին ու միտքին համար միանգամայն հրապոյր մըն է եւ զոր ամէն մարդ պիտի ուզէ ունենալ իր մատենադարանին մէջ։
ԳՊՐՈՅԱԿԱՆ ՏԱՐԵՄՈՒՏԻՆ ԱՌԹԻՒ ԿԸ ՅԻՇԵՑՆԵՆՔ
Հրացող Ս. Խաչենեան.—
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Միջին դասընթացք, 240 էջ. կազմուած, գին 5 ղրշ.
Աւելորդ է ա՛լ գովեսաը ընել այս կարեւոր նորութեան, որ կրցաւ քիչ ժամանակի մէջ ընդունելի բոլոր կարեւոր հայ վարժարաններէն։
Միայն ըսենք թէ մեծ ուժ տրուած է երկրին բնական ուսումնասիրութեան, որով անուններու չոր չարայարումի մը տեղ լուրջ ու մեթոտաւոր աշխատութիւն մը յառաջ եկած է։
Քանի մը օրէն հրապարակ կ'ելլէ նաեւ նոյն հեղինակին՝
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պատիւազարդ, գին 5 ղրշ.
Ուր 192 էջերու մէջ, նոյն ուղղութիւնով քննուած են բոլոր բնական, տնտեսական, առեւտրական եւ քաղաքական երեւոյթները մեր երկրին, իր արտադրութիւններով, ներածութիւններով ու արտածութիւններով։ Այս գործը ոչ թէ միայն աշակերտներուն, այլ ամէն անհատի համար ալ անհրաժեշտ է։
Այդ վերջին երկու դիրքերէն ո եւ է մէկէն նոյնչ կը զրկուի ուսուցիչներուն, երբ ուզեն 50 փարայի թղթագրոշմ զբրկել մեզ իրենց հասցէին հետ։

ԱԶԴ
Սոֆիէէն կը տեղեկացնեն, այդ քաղաքին յառաջիկայ 8րդ վիճակահանութեան ծրագիրը։
Ամէն մարդ կ'ընդունի թէ եւրոպական ոչ մէկ վիճակահանութիւն ասոր չափ առաւելութիւններ կը ներկայացնէ. ու նոյն իսկ ամէնէն քիչ չան ընդունողը, նորէն իր վճարածէն աւելի կը ստանայ։
Ութերորդ վիճակահանութեան առաջին tirageը կը սկսի 11/24 յուլիսին, եւ մեծագոյն պարգեւն է 300,000 ֆր.։ Ասկէ զատ 200,000 ֆր.ի, 100,000ի, 60,000ի, 55,000ի, 50,000ի, երկու հատ 40,000ի, 35,000ի, 30,000ի, 25,000ի, 20,000ի, 10,000ի, վերջապէս 5000ի, 4000ի, 3000ի, 2000ի եւ 1000 ֆր.ի պարգեւներ ալ կան։

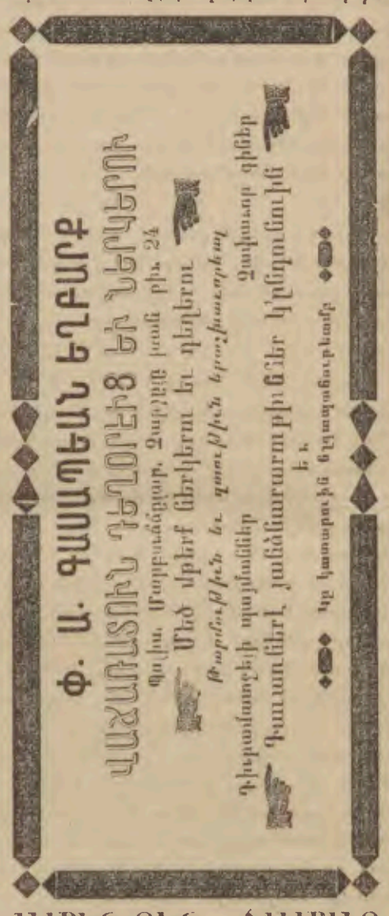

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՁԱՇԱՐԱՆ
ԱՂԼԿ ԵՒ ԱԺԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐ ԿՈՒՋԷԻ
ԳԻՄԵՑԷՔ
Բերա, կալանի փողոց, Թիւ 5—7
ԺՕՌԺ ՏԱՍՍԻՈՒԱ
ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ՃԱՇԱՐԱՆԸ
Երեք պնակ կերակուր, գինի, անուշեղէն եւ ուղածնուդ չափ հաց
5 ԴՐՈՒՇՈՎ
Արտօնատէր Ա. ՍԱԳԱՆԱՆ
Տպագրութիւն Սագաեան Տպարան։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (30)

Ա. ՄԱՍ

ՔՐՈՋ ՆԱԽԱՆՁ

Ա. ՄԱՍ
ԵՐԿՈՒ ՔՈՅՐԵՐԸ

ԺԵ.
ԼԱՌՏԻՇՕՆԻ ԿԵԱՆՔԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ՕՐԸ

—Ես կը ճանչնամ, ու եթէ դուն ուզես, լմնցած գործ մըն է։ Երեսուն տարու մարդ մըն է, պաշտօնեայ քաղաքապետարանը, տարեկան երեք հազար ֆրանք թոշակ ունի։ Մայրը գաւառը կը բնակի ու կը հաւանի կոր. եթէ դուն ալ ալ ուզես երեք չարաթէն հարսնիքը կ'ընենք։

Լառտիշօն տիկին Բէթավռանին խորհուրդ հարցնել կ'ուզէր, անոր հրամանին համեմատ չարժելու համար, իր կեանքին մէջ հրամանէ զատ ուրիշ բանի հետեւած չըլլալով։

—Սատանին հետ կարդուի տէ կոր. սուի երթայ սա աղջիկը . . . եղաւ Տիկին Բէթավռանի կարճ պատասխանը, որու պեխերը ուրախութենէն սարսռացին սա մտածումով թէ նորէն առաջուան էլոիզը պիտի ըլլար ցորեկները, ինչպէս գիշերները։

Ու ասանկով էր որ Իռմա Լառտիշօն տիկին Տիւքլէռ եղաւ։

ԺԶ.
ՏՐՆԻ ՏԸ ՌՕՎԸՐԻ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Իռմա փառասէր էր ու մեծութենց հանիլ կ'ուզէր։ Իր բարի ընկերուհի եւ մտացի կին, ամէն ջանք բրաւ որ ամուսինը բարձրանայ, եւ յաջողեցաւ, այնպէս որ Պ. Ժիւլ Տիւքլէռ, չորս տարիէն պարզ թղթակից-պաշտօնեայի դիրքէն դիւանապետութեան բարձրացաւ ու տարեկան 6000 ֆրանք կը ստանար։

Ակիզները զրեթէ թշուառութեան մէջ գտնուող պզտիկ տունը կամաց կամաց գիւրակեցիկ հանգամանք մը կը ստանար. այդ չորս տարիներուն մէջ տիկին Տիւքլէռ, իր ամուսնին գործերը կարգադրելէ զատ պզտիկ աղջիկ մըն ալ ունեցաւ որ հիանալի կերպով կը մեծնար ու երեք տարեկան եղած տանէն իսկ իր մտածկոտ դէմքով, իր հարցաքննիչ նայուածքով, ծածկօրէն վարպետորդի ձեւերովը ու տարօրինակ կատաղութիւններովը ամէնուն ուշադրութիւնը կը դրաւէր։

Պ. Տիւքլէռ իր աղջիկը կը պաշտէր ու զայն կը շփացնէր։ Իռմա, աւելի խիստ, ու նուազ գորովալից, սակայն միշտ բարի մայր մըն էր, այնպէս որ, Օնորին երջանիկ ու անհոգ կը մեծնար իր տարիքի աղջոյ պէս։

Այդ տեսնելն էր որ ըստ երեւոյթին անկարելւոր դէպք մը լոլոր մեր ճանչնած անձնաւորութիւններուն ապագան փոխեց։

Ցուլիս ամսու մէջ օր մը, ցորեկուան ժամը երկուքին տանները սպասուհին հիւրասենեակը մտաւ, ուր Իռմա անհոգ կերպով դաշնակին հետ կը խաղար, ու ըսաւ իրեն թէ, պարոն մը իրեն հետ խօսիլ կ'ուզէր։

—Ինծի՞ թէ Պ. Տիւքլէռին, հարցուց երիտասարդ կինը։

—Նախ պարոնը ուզեց, բայց երբ ըսի թէ հոս չէ եւ թէ ժամը վեցէն առաջ չի դար, հարցուց թէ ձեզ կրնա՞ր տեսնել։ Կ'երեւայ թէ տալիք նամակ մը ունի։

—Անունը չըսա՞։

—Անաւարիկ իր քառթը։

Իռմա քառթը առաւ. վրան կոմսի դիւանչան կար, որ էն առաջ իր նայուածքը քաշեց։

—«ՏՐՆԻ ՏԸ ՌՕՎԸՐԻ» կարդաց Տիկին Տիւքլէռ բարձր ձայնով. չեմ ճանչնար կոր. ներս մտցուցէք։

Տժգոյն երիտասարդ մըն էր, բարձրահասակ ու նիհարիկէկ. խարտեաշ, մութ կապոյտ երկայն աչքերով, մտաքանման մօրուքով ու ազնիւ ձեւերով։ Քանորութիւն տարեկան մը ըլլալի էր, բայց հազիւ 25 կ'երեւար։

—Տիկին, ըսաւ թիկնաթոռի մը վրայ նստելով, բարեւելէ ետքը, ներեցէք ձեզի ներկայանալուս, եւ որ պատիւը չունիմ ձեզ ճանչնալու։ Պարոն Տիւքլէռը տեսնել կ'ուզէի, սակայն այս իրիկուն մինակ կարելի է եղեր ատ, ու այս իրիկուն ես ալ գործ ունիմ, որովհետեւ քանի մը օրուան համար մինակ Բարիզ եկած ըլլալուս վայրկեանները թանկագին են։ Ձեզի երկու խօսքով պատմիմ գործս։ Գաւառը կը բնակիմ առողջութեանս պատճառաւ, ու քանի մը միլիոններու տէր եմ։ Մէկ քանի օրուան համար Բարիզ եկայ դրամական վիճակս քիչ մը քննելու համար։ Իմ տուներէս տասը հատի մը չափ փրէցրնել պէտք պիտի ըլլայ նոր բացուելիք ճամբու մը համար։ Ինծի ըսին որ Պ. Տիւքլէռ ատ գործերուն խառնուող դրամատնական պիտն էր եւ թէ իր օգնութիւնը, խրատներն ու բարեացակամութիւնը կրնան դիս չատ մը դիմումներէ ազատել ու հոս մնալիք ժամանակս կարճեցընել։ Նեղացեք ինծի, տիկին, ձեր առջեւ ատ չսեռ ու գործի ազնիւ խօսքերը ընելուս, որոնց սակայն երախտապարտ ալ եմ, քանի որ առանց անոնց ձեզ տեսնելու հաճոյքը երբեք չպիտի ունենայի։

Ուրեմն օրէն, չնորհիւ Պ. Տիւքլէռի ջանքերուն Տրնի տը Ռօվրէի գործերը բոլորովին իմ ուզածին պէս աւարտած ու կարգադրուած էին. բայց տարի մը եղաւ Պ. տը Ռօվրէ տակաւին Բարիզ էր եւ Տիկին Տիւքլէռ երկրորդ աղջիկ մը կ'ունենար, որուն անունը Տրնիզ դրին, իր կնքահայր, Տրնի տը Ռօվրէի անուամբ։

(Շարունակելի)